

JAARVERSLAG 2011

STICHTING PENSIOENFONDS ABBOTT NEDERLAND

Gevestigd te Zwolle

JAARVERSLAG

Kerncijfers 2007 tot en met 2011	1
Karakteristieken van het pensioenfonds	5
Verslag van het bestuur	6
Organogram	6
Personalia	7
Bestuur	8
Algemeen	10
Communicatie en overleg	16
Gebeurtenissen na balansdatum	20
Financiële ontwikkelingen	21
Beleggingen	27
Externe contacten	33
Ontwikkelingen op pensioengebied	34
Pensioenregeling	35
Bestuursaadacht in 2012	36
Actuariële paragraaf	39
Verslag van de Deelnemersraad	43
Verslag van het Verantwoordingsorgaan	45
Reactie van het bestuur	47

JAARREKENING

Balans op 31 december 2011	50
Staat van baten en lasten over 2011	52
Bestemming van het saldo van baten en lasten	52
Kasstroomoverzicht	53
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2011	54

OVERIGE GEGEVENS

Uitvoeringsovereenkomst	92
Statutaire regeling omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten	93
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	94
Actuariële verklaring	96

KERNCIJFERS 2007 TOT EN MET 2011

	2011	2010	2009	2008	2007
Aantal werkgevers	4	4	3	3	3
Aantal verzekerden *)					
Actieve deelnemers	1.250	1.224	1.045	986	883
Gewezen deelnemers	510	497	411	376	292
Arbeidsongeschikten	14	16	15	15	15
Pensioengerechtigden	77	66	56	55	49
Totaal	1.851	1.803	1.527	1.432	1.239

*) Het aantal verzekerden is vanaf 2010 inclusief ex-partners; tot en met 2009 exclusief ex-partners

Pensioenuitvoering (alle bedragen x € 1.000)

Bijdragen werkgevers en werknemers basisregeling	11.970	16.814	22.474	7.174	7.582
waarvan jaarlijkse kostendekkende premie	11.970	10.048	10.347	6.526	6.934
waarvan bijdrage effect stelselwijziging	--	--	648	648	648
waarvan extra storting conform herstelplan	--	--	8.453	--	--
waarvan bijdrage aanpassing overlevingstafels	--	7.700	3.026	--	--
waarvan wijziging bijdrage aanpassing overlevingstafels 2009	--	- 1.015	--	--	--
waarvan vordering op AVDH	--	82	--	--	--
 Bijdragen beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module	1.737	1.547	1.296	1.676	1.018
waarvan bijdragen beschikbare premie module	1.481	1.247	975	1.346	n.b.
waarvan bijdragen vrijwillige bijspaar module	256	300	321	330	n.b.
 Pensioenuitvoeringskosten totaal	1.543	1.503	1.395	1.051	726
waarvan ten laste van pensioenfondsen	12	12	12	12	15
Uitkeringen	1.900	1.695	1.578	1.424	1.209

Vermogenssituatie en solvabiliteit

Pensioenvermogen (x € 1.000)	152.016	125.011	98.915	71.961	73.782
Technische voorzieningen risico fonds (x € 1.000)	139.762	108.208	84.990	80.414	54.069
Aanwezige dekkingsgraad (FTK, in %)	108,8	115,5	116,4	89,5	136,5
Vereiste dekkingsgraad (FTK, in %)	108,3	109,9	110,7	115,0	119,2

Rendement op het belegd vermogen (in %, marktwaarde)

Returnportefeuille					
Vastgoedbeleggingen	- 14,7	12,6	54,3	- 55,4	- 29,3
Aandelen (excl. converteerbare obligaties)	- 10,3	16,7	64,0	- 62,7	25,6
Converteerbare obligaties	--	--	--	- 29,9	6,5
Vastrentende waarden	- 0,9	12,8	27,4	- 19,3	- 3,2
Overige beleggingen	--	--	--	- 4,9	2,1
Liquiditeiten	- 0,1	- 0,1	0,0	1,7	3,6
Matchingportefeuille					
Vastrentende waarden (LDI)	24,3	10,5	- 7,8	33,2	- 8,0
Totaal belegd vermogen	13,6	11,8	7,6	- 10,2	- 2,1

Kerncijfers 2007 tot en met 2011 (vervolg)

	2011	2010	2009	2008	2007
Rendement op het belegd vermogen (in %, marktwaarde)					
Beleggingen beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module	0,1	8,7	17,4	- 22,8	- 1,2
Overige kengetallen (in %)					
In totaal van het belegd vermogen:					
Returnportefeuille	29,7	36,0	37,7	45,5	69,1
Vastgoedbeleggingen	3,4	4,0	3,9	4,1	6,4
Aandelen	10,2	14,2	15,7	21,1	38,5
Vastrentende waarden	15,1	17,6	17,8	12,1	13,7
Overige beleggingen	--	--	--	6,9	10,2
Liquiditeiten	1,0	0,2	0,3	1,3	0,3
Matchingportefeuille Vastrentende waarden (LDI)	70,3	64,0	62,3	54,5	30,9
Overig					
Interne rentevoet	2,75	3,41	3,87	3,43	4,85
Franchise (vanaf 2006 < 1950)	16.061	15.782	15.523	15.204	14.784
Franchise (vanaf 2006 ≥ 1950)	12.898	12.674	12.518	12.209	11.872
Salarisgrens Beschikbare Premie Module	55.756	54.785	54.115	52.780	51.323

Aantallen deelnemers

	Leeftijd	Total	< 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	>80
Actieve deelnemers		126														
		4											nvt	nvt	nvt	nvt
		119														
- Actieve deelnemers		1		17	120	169	217	243	178	149	72	26	nvt	nvt	nvt	nvt
- Arbeidsongeschikt in dienst		5					1			1	1	2	nvt	nvt	nvt	nvt
- Arbeidsongeschikt uit dienst		9					1		3	1	2	2	nvt	nvt	nvt	nvt
- ex partners (gevolg scheiding)		59				9	7	11	14	13	2	3	nvt	nvt	nvt	nvt
Pensioengerechtigden		77														
- Ouderdomspensioen		51											26	19	6	
- Partnerpensioen		14						2	2	3	2	3		2		
- Waarvan Bijzonder partnerpensioen		2											1	1		
- Wezenpensioen		10	6	3	1											
- Waarvan Bijzonder wezenpensioen		0														
Gewezen deelnemers		510														
													nvt	nvt	nvt	nvt
- Ex-werknemers		472		3	28	77	113	108	70	38	23	12	nvt	nvt	nvt	nvt
- Ex-partners (gevolg scheiding)		38				1	6	10	11	3	6	1	nvt	nvt	nvt	nvt
Total		185														
Total		1	6	23	149	256	345	374	278	208	108	49	27	22	6	0

Basis regeling (exclusief ex-partnerpolissen)																
	Leeftijd	Total	< 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	>80
Actieve deelnemers		1183	0	17	120	169	217	243	178	149	72	18	nvt	nvt	nvt	nvt
Arbeidsongeschikten		14	0	0	0	0	2	0	3	2	3	4	nvt	nvt	nvt	nvt
Pensioengerechtigden		49	6	3	1	0	0	2	2	3	2	3	8	13	6	0
Gewezen deelnemers		470	0	3	28	77	113	108	70	38	23	10	nvt	nvt	nvt	nvt
Total		1716	6	23	149	246	332	353	253	192	100	35	8	13	6	0

Aantallen deelnemers (vervolg)

Oude regeling (exclusief ex-partnerpolissen)																
	Leeftijd	Total	< 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	>80
Actieve deelnemers		8	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	0	0	8	nvt	nvt	nvt	nvt
Pensioengerechtigden		26	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	0	0	0	18	8	0	0
Gewezen deelnemers		2	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	0	0	2	nvt	nvt	nvt	nvt
Total		36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	18	8	0	0

Totaal Pensioenfonds		1752	6	23	149	246	332	353	253	192	100	45	26	21	6	0
-----------------------------	--	-------------	----------	-----------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	-----------	-----------	-----------	----------	----------

Beschikbare Premie regeling																
	Leeftijd	Total	< 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	>80
Actieve deelnemers		347	0	0	3	31	67	71	68	63	38	6	nvt	nvt	nvt	nvt
Arbeidsongeschikten		2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	nvt	nvt	nvt	nvt
Gewezen deelnemers		109	0	0	0	7	21	35	22	14	8	2	nvt	nvt	nvt	nvt
Total		458	0	0	3	38	89	106	90	77	46	9				

Vrijwillige Bijspaarmodule																
	Leeftijd	Total	< 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	>80
Actieve deelnemers		154	0	0	0	3	21	33	33	34	26	4	nvt	nvt	nvt	nvt
Arbeidsongeschikten		3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	nvt	nvt	nvt	nvt
Gewezen deelnemers		36	0	0	0	3	9	8	8	3	3	2	nvt	nvt	nvt	nvt
Total		193	0	0	0	6	31	41	41	37	29	8				

KARAKTERISTIEKEN VAN HET PENSIOENFONDS

Profiel

Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland (hierna te noemen: het Fonds), statutair gevestigd te Zwolle, is opgericht per 1 januari 2002 en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 05070105.

Het Fonds is een ondernemingspensioenfonds en is de uitvoerder van de pensioenovereenkomst van de werknemers van Abbott B.V., Abbott Laboratories B.V., Abbott Logistics B.V., Abbott Vascular Netherlands B.V. en per 1 januari 2012 tevens van Abbott Healthcare B.V., Abbott Healthcare Products B.V., Abbott Biologicals B.V., AMO Netherlands B.V. en STARLIMS Netherlands B.V. (hierna te noemen: de aangesloten werkgevers).

Een aangesloten werkgever vraagt het deelnemerschap aan voor alle personen waarmee hij een pensioenovereenkomst sluit, tenzij in de arbeidsovereenkomst anders is bepaald. Het bestuur van het Fonds is verplicht de desbetreffende personen als deelnemer toe te laten.

Het Fonds heeft ten doel de belanghebbenden bij te staan in de geldelijke gevolgen van ouderdom, arbeidsongeschiktheid en overlijden door middel van het toekennen van pensioen (aanspraken).

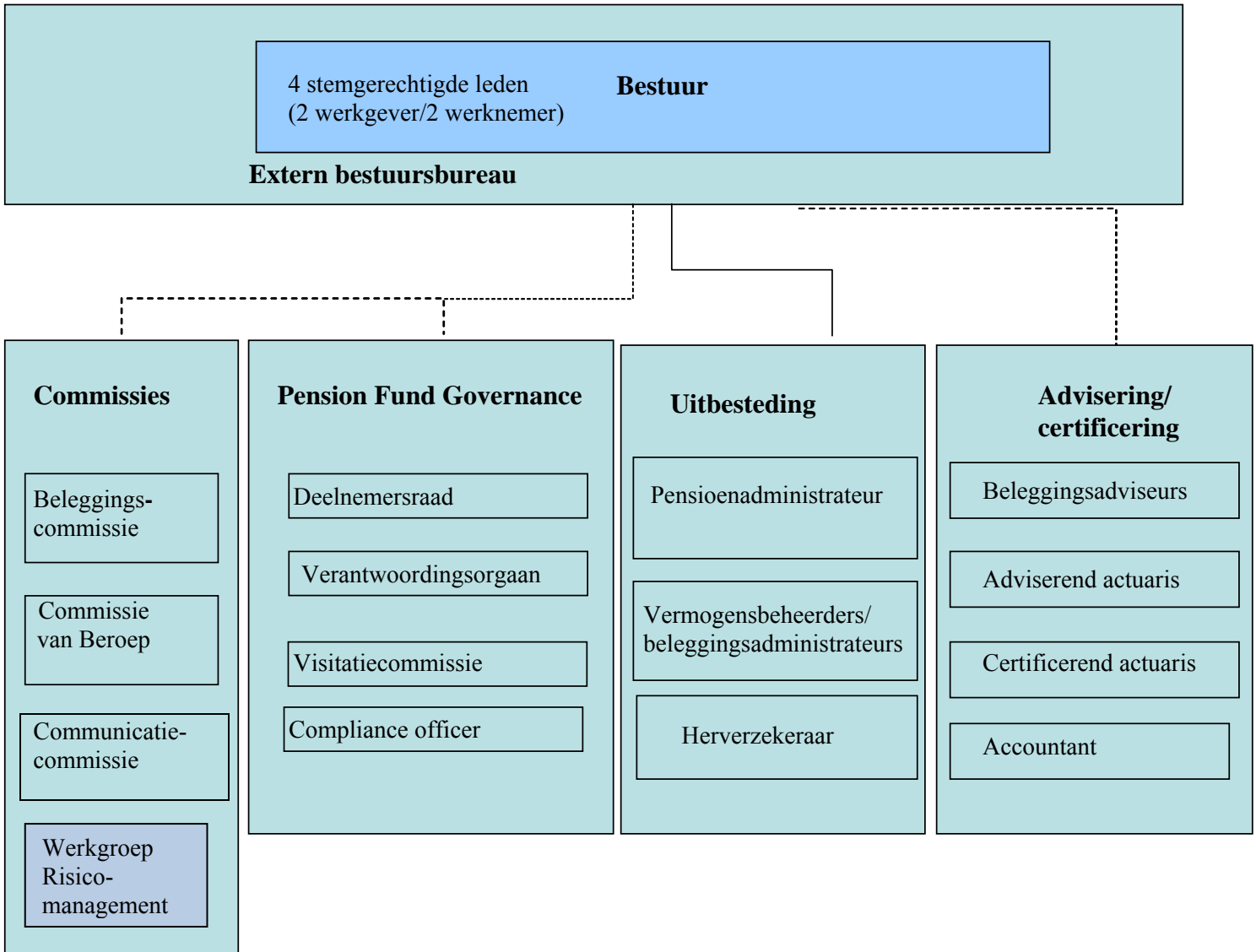
Het Fonds heeft om dat doel te kunnen bereiken een organisatie opgezet waarbinnen de uitvoering van de pensioenregeling en het beheer van het vermogen op een adequate en gecontroleerde manier kunnen plaatsvinden.

De kernactiviteiten van het Fonds bestaan uit:

- het innen van geldelijke bijdragen van de aangesloten werkgevers;
 - deze gelden te beleggen en te beheren;
 - daaruit, volgens regelen vastgelegd in het pensioenreglement, uitkeringen toe te kennen bij ouderdom, arbeidsongeschiktheid en overlijden,
- een en ander conform de bepalingen van het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst.

VERSLAG VAN HET BESTUUR

ORGANOGRAM



PERSONALIA

De samenstelling van het bestuur was in 2011 als volgt:

Werkgeversleden:	R.W. van de Spreng F.V.M. Hemeryck	(penningmeester) (lid)
Deelnemersleden:	H.G.A. van Dam E. Geervliet	(voorzitter) (secretaris)
Onafhankelijk voorzitter:	M.L. Lelieveld	(Montae Bestuurscentrum, tot 22 juli 2011)

In de samenstelling van het bestuur hebben zich sinds 1 januari 2011 de volgende wijzigingen voorgedaan:

De heer H.A.M. Lueb is afgetreden per 4 maart 2011. Hij is als werkgeversvertegenwoordiger opgevolgd door de heer R.W. van de Spreng sinds 13 april 2011. De heer F.V.M. Hemeryck is per 20 september 2011 benoemd als opvolger van de heer R.H. Berghuis (werkgevers-vertegenwoordiger) die per 1 september 2011 is afgetreden.

De samenstelling van de overige overleg- c.q. adviesorganen was in 2011 als volgt:

Beleggingscommissie:	R.W. van de Spreng F.V.M. Hemeryck J. Riordan	(voorzitter) (Abbott US, in verband met de benoeming van de heer F.V.M. Hemeryck per 20 september 2011 afgetreden)
	N. Houwaart	(Montae Bestuurscentrum, adviseur en operationele ondersteuning)
	E. Krijgsman	(Mercer Investment Consulting, adviseur)
	H.F.P. van Cappeleveen	(adviseur)
Communicatiecommissie:	H.G.A. van Dam E. Geervliet M.L. Lelieveld	(voorzitter) (Montae Bestuurscentrum)
Deelnemersraad:	C.B. van der Stel D.C. Groen G.F.M. Holtmaat H.T.E. Kemperman M. Muijers T.G. Agricola C.M.A. Merison	(voorzitter) (secretaris)

Verantwoordingsorgaan:	E. Minnesma	(voorzitter, namens werkgever)
	D.C. Groen	(secretaris, namens deelnemers)
	G.F.M. Holtmaat	
	H.T.E. Kemperman	
	C.B. van der Stel	
	M. Muijers	
	T.G. Agricola	
	C.M.A. Merison	(namens pensioengerechtigden)

De heren Holtmaat, Agricola en Muijers zijn in mei 2011 conform het verkiezingsreglement tot lid van de deelnemersraad gekozen. De heer Mol is per 1 september 2011 uit dienst getreden. Hij is opgevolgd door de heer Kemperman. De heer Muijers heeft aangegeven per 1 februari 2012 af te treden. De heer F.D. Jager zal hem per die datum opvolgen. Voor alle hier genoemde benoemingen en aftredingen geldt dat deze gelijktijdig van toepassing zijn op de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan.

BESTUUR

Het bestuur heeft in 2011 vijf officiële vergaderingen gehad. Daarnaast zijn er 13 conference calls geweest waarin de dagelijkse gang van zaken van het Fonds is besproken en waarin besluitvorming heeft plaatsgevonden.

In de bestuursvergaderingen werd onder meer gesproken over:

- strategisch beleid 2011;
- communicatiebeleid;
- beleggingsbeleid;
- risicomangement;
- parameters en flexibiliseringsfactoren 2011;
- actuariële en bedrijfstechnische nota en financieel crisisplan;
- (evaluatie) herstelplan 2011;
- zelfevaluatie;
- deskundigheid;
- uitvoeringsovereenkomst 2011;
- wijziging overeenkomst met BNP Paribas Investment Partners Netherlands N.V.;
- financiële positie;
- aanpassing overlevingsgrondslagen;
- (update) ALM-studie;
- bestuurssamenstelling en rolverdeling;
- offertetraject en implementatie transitie nieuwe pensioenadministrateur;
- offertetraject en overgang naar nieuwe herverzekeraar;
- aansluiting per 1 januari 2012 van Abbott Healthcare B.V., Abbott Healthcare Products B.V., Abbott Biologicals B.V. (allemaal voormalig Solvay Pharmaceuticals entiteiten; hierna voormalig Solvay), AMO Netherlands B.V. en STARLIMS Netherlands B.V.;
- Pensioenplanner;
- functioneren vermogensbeheerder Robeco;

-
- informatieverstrekking (zoals Uniforme Pensioenoverzichten (UPO's));
 - de naar verwachting per 1 januari 2013 te effectueren splitsing van het wereldwijde Abbott concern in twee nieuwe van elkaar onafhankelijke ondernemingen en de mogelijke gevolgen hiervan voor het Fonds.

De heer Lueb en de heer R.H. Berghuis (beiden werkgeversbestuurslid) zijn op eigen initiatief afgetreden. Reden hiervoor is dat hun bestuurslidmaatschap moeilijk te combineren was met hun reguliere functie. Bij de vacaturemelding aan de werkgever heeft het bestuur een profiel van de bestuursfunctie gevoegd, waarin duidelijke verwachtingen zijn aangegeven over expertise, taken en tijdbesteding. De werkgever heeft de heer R.W. van de Spreng benoemd als werkgeversbestuurslid en vervanger van de heer Lueb. De heer Van de Spreng is per 13 april 2011 aangetreden. Per 20 september 2011 is de heer F.V.M. Hemeryck door de werkgever benoemd als opvolger van de heer Berghuis.

In juli 2011 heeft het bestuur in verband met een wijziging van de bestuursstructuur besloten de statuten te wijzigen. Hiermee is uitvoering gegeven aan het bestuursbesluit van eind 2010 om de functie van onafhankelijk externe voorzitter te schrappen. Het bestuur benoemt uit zijn midden een voorzitter, secretaris, een vice-voorzitter en een penningmeester. Telkens voor de periode van een jaar. Het bestuur zal hierbij zoveel mogelijk de voorzitter en secretaris uit afwisselend de werkgevers- dan wel de werknemersbestuursleden afkomstig doen zijn. De heer Van Dam (werknemersbestuurslid van het Fonds) is door het bestuur benoemd als voorzitter. Deze benoeming is formeel in werking getreden per 22 juli 2011, de datum waarop de notariële akte tot statutenwijziging is verleden. Bovendien maakt de statutenwijziging het mogelijk om zowel één werkgeversbestuurslid als één werknemersbestuurslid te benoemen die niet tevens deelnemer is aan de pensioenregeling(en) van het Fonds.

Om operationele aangelegenheden efficiënter te kunnen afwikkelen heeft de heer Van Dam als voorzitter het mandaat van het bestuur om namens het bestuur te besluiten over operationele werkzaamheden. De heer Van Dam heeft de operationele aangelegenheden als primaire taak en verantwoordelijkheid en monitort vanuit die rol de werkzaamheden van het bestuursbureau. Met ingang van 1 januari 2012 is dit mandaat in verband met de benoeming van een dagelijks bestuur per deze datum komen te vervallen (voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de paragraaf “zelfevaluatie”).

Het Fonds laat sinds boekjaar 2009 de certificering van het jaarwerk door Aon Hewitt (toen nog Hewitt Associates B.V.) uitvoeren. In het kader van kostenefficiency en een optimale samenwerking tussen betrokken partijen maakt het bestuur jaarlijks een keuze voor de certificerend actuaire. Gezien de positieve ervaringen met de certificering over 2009 en 2010, heeft het bestuur ervoor gekozen ook voor boekjaar 2011 de certificering door Aon Hewitt te laten uitvoeren.

De adviserend actuaire van het Fonds is de heer M. de Wit AAG, werkzaam bij Mercer Nederland B.V..

ALGEMEEN

Bestuurssamenstelling

In verband met het tijdens het boekjaar aftreden van de heren Berghuis en Lueb is de bestuurssamenstelling gewijzigd. Kort na de benoeming van de heer Hemeryck als opvolger van de heer Berghuis heeft het bestuur vernomen dat het Abbott concern per 2013 wereldwijd gesplitst zal worden in twee afzonderlijke beursgenoteerde ondernemingen (zie hiervoor ook de paragraaf “splitsing Abbott Worldwide”). Vrijwel gelijktijdig heeft de werkgever het bestuur in verband met de aansluiting van de voormalige Solvay entiteiten per 1 januari 2012 gevraagd om een zetel ter beschikking te stellen aan de bij deze entiteiten werkzame deelnemers. Met het oog op het in verband met beide gebeurtenissen kunnen waarborgen van de continuïteit binnen het bestuur is besloten het bestuur uit te breiden van vier naar maximaal zes bestuursleden. De hiervoor benodigde statutenwijziging is in het eerste kwartaal van 2012 formeel verwerkt.

Het bestuur heeft de benoemende partijen, de per 1 januari 2012 aangesloten werkgevers en de ondernemingsraden, geïnformeerd over zowel een begin 2012 vacante werkgeverszetel als een vacante werknemerszetel.

Om de benoemende partijen in staat te stellen geschikte kandidaten te selecteren en voor te bereiden heeft het bestuur een nieuw functieprofiel vastgesteld. Dit functieprofiel is gebaseerd op de uitgangspunten van de Beleidsregel deskundigheid 2011 en de Aanbevelingen deskundig en competent pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie (mei 2011).

Deskundigheid van het bestuur

In 2010 heeft het bestuur van het Fonds een nieuw deskundigheidsplan vastgesteld.

Dit deskundigheidsplan geeft op gestructureerde wijze vorm aan de deskundigheidsbevordering bij het Fonds en beschrijft:

- welke deskundigheid van de individuele bestuursleden en van het bestuur als geheel vereist is;
- welke personen belast zijn met welke beleidsbepalende taken;
- welke personen over welke deskundigheid beschikken;
- hoe en binnen welke termijn bepaalde tekortkomingen in de vereiste deskundigheid opgeheven zullen worden;
- wat het beleid van het Fonds is om het vereiste deskundigheidsniveau te bevorderen en te handhaven.

De deskundigheid wordt georganiseerd rondom de kerntaken van het bestuur. De kerntaken van het bestuur zijn het maken van het fondsbeleid, het organiseren van de uitvoering van het beleid, het houden van toezicht op die uitvoering en het afleggen van verantwoording daarover.

Het bestuur streeft ernaar de deskundigheid binnen het bestuur als geheel op ieder tijdstip voldoende te laten zijn zodat, met het oog op de belangen van de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en andere belanghebbenden, sprake is van een adequate besturing van het Fonds.

Het bestuur zal het deskundigheidsplan opnieuw actualiseren nadat de twee extra bestuurszetels definitief zijn ingevuld. Hierbij zijn de uitgangspunten van de Beleidsregel deskundigheid 2011, de Aanbevelingen deskundig en competent pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie en de visie en uitgangspunten van het bestuur zelf leidend. Naar verwachting zal deze actualisatie eind eerste helft 2012 zijn afgerond.

Zelfevaluatie

Het bestuur van het Fonds heeft in september 2011 haar eigen functioneren geëvalueerd. Hierin is zij ondersteund door een governance specialist van Montae Bestuurscentrum B.V.. Tijdens de evaluatie is specifiek stilgestaan bij de bestaande bestuursstructuur, de onderlinge samenwerking en de rolverdeling binnen het bestuur.

De uitkomsten van deze zelfevaluatie hebben bij het bestuur aanleiding gegeven tot een andere werkwijze. Het bestuur gaat zich, gelet op het toenemende tijdsbeslag dat het besturen van het Fonds met zich meebrengt, nog nadrukkelijker richten op specifiek het strategische beleid. De operationele processen (waaronder uitvoering bestuursbesluiten, aansturen van adviseurs en juridisch beheer) en beleidsvoorbereiding worden volledig uitbesteed aan het externe bestuursbureau (Montae Bestuurscentrum B.V.). Hiervoor is de samenwerkingsovereenkomst inzake de bestuursondersteuning met Montae Bestuurscentrum B.V. in het eerste kwartaal van 2012 geactualiseerd en door beide partijen ondertekend. Verder heeft het bestuur in dit verband besloten de rol van mevrouw Lelieveld (Montae Bestuurscentrum B.V.) als technisch voorzitter te continueren.

Het bestuur blijft volledig eindverantwoordelijk voor de operationele uitvoeringsprocessen. Om de aan het bestuursbureau uitbesteede werkzaamheden goed te kunnen blijven monitoren, maar ook om een vast aanspreekpunt aan het externe bestuursbureau te kunnen bieden, heeft het bestuur een dagelijks bestuur benoemd. De bevoegdheden van het dagelijks bestuur, bestaande uit de heer Van Dam en de heer Van De Spreng, zijn begin 2012 in een door het bestuur vastgesteld mandaat vastgelegd.

Vanuit het oogpunt van kostenbeheersing verschaft het bestuur zich zoveel mogelijk van te voren inzicht in de uitgaven van uitgezette opdrachten en kijkt het steeds kritisch naar de aanwezigheid van adviseurs bij de vergaderingen.

Het bestuur hanteert een model voor het nemen van beslissingen, waarbij een zorgvuldige afweging van alle aspecten en een degelijke onderbouwing belangrijke elementen zijn.

Visitatie

Het bestuur van het Fonds heeft voor de invulling van het intern toezicht na positief advies van het verantwoordingsorgaan gekozen voor een visitatiecommissie. Deze visitatiecommissie geeft ten minste een maal per drie jaar een oordeel over:

- de beleids- en bestuursprocedures en -processen en de checks en balances binnen het Fonds;
- de wijze waarop het Fonds wordt aangestuurd; en
- de wijze waarop het bestuur omgaat met de risico's op langere termijn.

In 2010 is de eerste visitatie door Stichting Het Vak-VC (thans Stichting ITP genaamd) uitgevoerd. Begin derde kwartaal 2012 vindt de eerstvolgende visitatie plaats. Hierbij zal gekozen worden voor dezelfde visitatiecommissie als in 2010, zodat het bestuur voor zichzelf kan vaststellen in hoeverre de aanbevelingen uit 2010 zijn opgevolgd. De uitkomsten van deze visitatie zullen worden opgenomen in het jaarverslag over 2012.

Compliance

Op grond van de Pensioenwet en de Wet op het financieel toezicht (Wft) dient het Fonds een beheerste en integere bedrijfsvoering te waarborgen en een compliance officer aan te wijzen. De compliance officer is belast met het toezicht op de naleving van de Wft en Pensioenwet-bepalingen en van de interne procedures en gedragsregels zoals de gedragscode van het Fonds.

De compliance officer van het Fonds, de heer De Graaf van Cijfers, heeft in 2011 onderzoek gedaan naar de naleving van interne regels en externe wet- en regelgeving en heeft zijn bevindingen aan het bestuur gerapporteerd. De heer De Graaf heeft het bestuur geadviseerd om na te gaan in hoeverre bestuursleden als insider (kunnen) worden aangemerkt en hierover een besluit te nemen. In februari 2012 heeft het bestuur definitief besloten bestuursleden en/of leden van de beleggingscommissie niet als insider aan te wijzen. Het bestuur heeft vastgesteld dat er wordt belegd in beleggingsfondsen, de vermogensbeheerder het volledige mandaat heeft om binnen de beleggingsfondsen wijzigingen aan te brengen en de – in geval van het kunnen handelen met voorkennis noodzakelijke – informatie over de beleggingsfondsen pas na dato aan de hand van beleggingsrapportages beschikbaar is. Op het moment dat de opzet van de uitvoering van het beleggingsbeleid materieel wordt gewijzigd zal het bestuur dit besluit opnieuw herzien. Het bestuur heeft de compliance officier schriftelijk van haar besluit op de hoogte gebracht.

Ook heeft hij het bestuur erop gewezen dat het van groot belang is om de uitbesteding bij externe partijen te controleren, meer specifiek het monitoren van de interne beheersing bij organisaties waaraan het Fonds werkzaamheden heeft uitbesteed. Hij benadrukt dat het Fonds ervoor verantwoordelijk is dat de activiteiten van de externe partijen voldoen aan de wet- en regelgeving. Tot slot heeft de heer De Graaf het bestuur geadviseerd om na te gaan in hoeverre de bestaande analyse van integriteitsrisico's nog actueel is gezien de ontwikkelingen in de financiële sector. Het bestuur heeft de aanbevelingen ter harte genomen en de werkgroep risicomanagement opdracht gegeven hier invulling aan te geven.

Splitsing Abbott Worldwide

In oktober 2011 heeft Abbott US aangekondigd de wereldwijde Abbott organisatie te splitsen in twee afzonderlijke beursgenoteerde ondernemingen. Deze splitsing, die naar verwachting begin 2013 geëffectueerd zal zijn, heeft ook gevolgen voor de bij het Fonds aangesloten werkgevers en daarmee voor het Fonds zelf. Het bestuur heeft op dit moment nog geen inzicht in de exacte gevolgen voor zowel de tot aan de splitsing gevormde voorziening pensioenverplichtingen als voor de toekomstige uitvoering.

Het bestuur heeft besloten proactief de mogelijke uitvoeringsvarianten voor de toekomstige uitvoering en de verantwoordelijkheid/bevoegdheden van het bestuur in kaart te brengen en Abbott Nederland en Abbott US hier gelijktijdig over te informeren. Verder heeft het bestuur de toezichthouder bij DNB geïnformeerd over deze ontwikkeling en zal de aangesloten werkgevers nadrukkelijk blijven verzoeken om het bestuur tijdig te informeren over de ontwikkelingen, zodat het bestuur in staat is noodzakelijke acties en besluiten te nemen.

Aansluiting nieuwe werkgevers

In de tweede helft van 2011 heeft Abbott Nederland een verzoek tot aansluiting van een aantal nieuwe werkgevers bij het Fonds ingediend. Hierbij gaat het om:

- de voormalige Solvay Pharmaceuticals entiteiten (Abbott Healthcare Products B.V., Abbott Healthcare B.V. en Abbott Biologicals B.V.),
- AMO Netherlands B.V. en
- STARLIMS Netherlands B.V..

De aansluiting van voornoemde werkgevers gaat in per 1 januari 2012 en heeft alleen betrekking op de actieve deelnemers, zoals overeengekomen bij de overname van deze entiteiten door Abbott. Er heeft geen collectieve of individuele waardeoverdracht plaatsgevonden. De door de actieve deelnemers vóór 1 januari 2012 opgebouwde aanspraken, als ook de vóór deze datum premievrij gemaakte aanspraken en ingegane pensioenrechten, zijn door de oude pensioenuitvoerder, Stichting Pensioenfonds Abbott Healthcare, middels een pension buy-out ondergebracht bij Delta Lloyd. Het aantal actieve deelnemers stijgt hiermee van circa 1.200 naar circa 1.750. Het bestuur heeft schriftelijk aan Abbott Nederland bevestigd akkoord te gaan met de aansluiting en uitvoering te geven aan de implementatie.

Op 1 december (Weesp) en 14 december (Olst) 2011 heeft er voor de voormalige Solvay actieven een uitgebreide voorlichtingsbijeenkomst plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomsten hebben het bestuur, Robeco en de afdeling HR van Abbott Nederland een presentatie gegeven en zijn de aanwezige deelnemers in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen. De nieuwe deelnemers aan de Beschikbare Premie Module hebben in aanvulling hierop een welkomstbrief van het bestuur en een bijbehorende brochure ontvangen.

Verder hebben alle nieuwe deelnemers in het eerste kwartaal van 2012 een startbrief ontvangen. Voor de groep deelnemers in dienst op 31 december 2011 en aansluitend op 1 januari 2012 is een separate startbrief opgesteld. Hetzelfde geldt voor AMO Netherlands B.V. en STARLIMS Netherlands B.V.. Dit in verband met de specifieke situatie voor deze drie groepen.

De voormalige Solvay actieven hebben recht op een aantal overgangsregelingen. Deze overgangsregelingen zijn in een addendum op pensioenreglement II vastgelegd.

Het bestuur heeft geconstateerd dat de integratie van de voormalige Solvay deelnemers een ingrijpend proces is geweest en heeft besloten de doorlopen stappen en de naar aanleiding hiervan genomen besluiten vast te leggen in een verantwoordingsrapportage. Deze rapportage wordt aan het begin van het derde kwartaal 2012 vastgesteld en zal op een nog nader vast te stellen moment met het Verantwoordingsorgaan worden besproken.

Selectie nieuwe pensioenadministrateur

Begin 2011 heeft ASR Pension Fund Services het Fonds meegedeeld dat zij de administratie van pensioenfondsen niet meer tot haar kernactiviteiten rekent en dat zij deze activiteiten per 1 januari 2012 gaat beëindigen. Het bestuur van het Fonds is vervolgens op zoek gegaan naar een nieuwe pensioenadministrateur. Na een uitgebreid selectieproces heeft het bestuur gekozen voor AZL. Alle belanghebbenden, organen en uitbestedingspartijen van het Fonds als ook de toezichthouders zijn hierover geïnformeerd. De implementatie is in het derde kwartaal van 2011 opgestart en loopt tot en met juli 2012. Eens per zes weken rapporteert AZL de voortgang van de implementatie en eens in de twaalf weken vindt er een gezamenlijk voortgangsgesprek plaats. Het bestuursbureau heeft hierin een nadrukkelijke rol. Namens het bestuur is de heer Geervliet, secretaris van het Fonds, regiehouder op dit dossier en monitort de voortgang. De doorlopen stappen en de naar aanleiding hiervan genomen besluiten zullen in een verantwoordingsrapportage worden vastgelegd. Deze rapportage zal naar verwachting eind derde kwartaal aan de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan worden verstrekt.

Overgang herverzekeraar

ASR Levensverzekeringsmaatschappij N.V. heeft het Fonds medio 2011 medegedeeld dat zij het herverzekeren van het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico voor pensioenfondsen mogelijk niet meer tot haar kernactiviteiten zal gaan rekenen. Aangezien de huidige herverzekeringsovereenkomst expireert op 31 december 2011 is het bestuur een offertetraject ingegaan met een drietal herverzekeraars. Het bestuur heeft, op basis van een uitgebreide offertevergelijking, uiteindelijk gekozen voor Centraal Beheer Achmea als nieuwe herverzekeraar (met ingang van 1 januari 2012) voor het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico. De overeenkomst met Centraal Beheer Achmea heeft een looptijd van drie jaar met de optie deze nog eens met een jaar te verlengen.

ALM-studie

Begin 2011 is een nieuwe ALM-studie uitgevoerd. In oktober 2011 heeft hierop een update plaatsgevonden om het effect van de integratie van de voormalige Solvay entiteiten op de premie-effectiviteit en het beleggingsbeleid inzichtelijk te maken. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf “herziening beleggingsbeleid”.

Actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn)

Eind december 2011 is een aanvang genomen met het actualiseren van de abtn naar de stand per ultimo 2011. In februari 2012 heeft het bestuur de geactualiseerde abtn, onder voorbehoud van een door de deelnemersraad positief af te geven advies, vastgesteld. Naast een algemene actualiseringslag heeft deze aanpassing meer specifiek betrekking op:

- de administratieve organisatie en interne controle (ao/ic);
- het beleggingsbeleid, en
- de financiële opzet van het Fonds.

Verder is op specifieke onderdelen van de abtn, aangezien de abtn een beleidsdocument van het Fonds is, per ultimo 2011 een vooruitblik voor 2012 meegenomen. In de tweede helft van 2012 zal de abtn opnieuw worden geactualiseerd naar de stand per 1 januari 2012.

Risicomanagement

Mede ingegeven door de in 2010 uitgevoerde risicoanalyse heeft het bestuur in 2011 een werkgroep ingericht met als taken het voorbereiden van beleid, het beschrijven van processen en het vastleggen van procedures op het gebied van risicomanagement. Ook het uitvoeren en het bewaken van het risicobeleid behoren tot de taken van deze werkgroep. De heren Van Dam en Geervliet vertegenwoordigen het bestuur in deze werkgroep. Eind 2011 heeft de werkgroep vastgesteld welke risico's op dit moment de meeste prioriteit hebben, namelijk de uitbestedingsrisico's en de operationele risico's. In het eerste kwartaal van 2012 is de werkgroep hiermee van start gaan.

eShare

Sinds het tweede kwartaal van 2009 heeft het Fonds eShare in gebruik genomen. Het bestuur heeft een contract afgesloten met eShare Limited in Engeland. eShare is een webgebaseerd pakket om vergaderingen te organiseren, taken uit te zetten en te monitoren en fondsstukken te archiveren.

Met eShare hebben de bestuursleden op elk gewenst moment toegang tot het centrale archief van het Fonds. Ook de beleggings- en communicatiecommissie maken gebruik van eShare. Na eind 2011 hierover een principebesluit te hebben genomen heeft het bestuur begin 2012 definitief besloten eShare te upgraden naar versie 2010. De conversie is naar verwachting in het eerste kwartaal van 2012 afgerond.

Uitvoeringskosten

Het bestuur heeft eind 2011 kennis genomen van de Aanbevelingen uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie en de toelichting hierop in de brief van 3 februari 2012. Hieronder geeft het bestuur invulling aan de Aanbevelingen.

Uitvoeringskosten per deelnemer

De door het Fonds gemaakte uitvoeringskosten worden volledig bij de aangesloten entiteiten in rekening gebracht. Dit neemt niet weg dat de uitvoeringskosten onderdeel uitmaken van de totale door werkgever en werknemers op te brengen kostendekkende jaarpremie en daarmee moeten worden gepresenteerd. De uitvoeringskosten (uitgezonderd kosten vermogensbeheer, deze komen wel volledig voor rekening van het Fonds) per deelnemer bedroegen in 2011 € 1.142 (2010 = € 1.142). Hierbij is het aantal deelnemers de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden, conform de Aanbevelingen uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie.

Kosten vermogensbeheer als percentage van het belegd vermogen

De kosten vermogensbeheer bedragen 0,48% van het belegd vermogen voor wat betreft de Basis Module. De aan het Fonds in rekening gebrachte vermogenskosten door Robeco (Flexioen regeling) bedragen 0,4% van het bij Robeco belegde vermogen.

Transactiekosten in een percentage van het gemiddeld belegde vermogen

De transactiekosten van de verschillende beleggingsfondsen blijken niet door BNP Paribas Investment Partners N.V. op die manier inzichtelijk te kunnen worden gemaakt om hiermee te kunnen voldoen aan de aanbevelingen. Uit het oogpunt van zorgvuldigheid heeft het bestuur besloten hier geen percentage te publiceren.

COMMUNICATIE EN OVERLEG

Communicatie met deelnemers

Toeslagenlabel en toeslagenmatrix

In oktober 2010 heeft de Autoriteit Financiële Markten (AFM), na overleg met DNB, het Fonds ontheffing verleend van het verplicht gebruik maken van de voorgeschreven teksten uit de toeslagenmatrix en geen gebruik te maken van het toeslagenlabel. Het Fonds hanteert sindsdien eigen teksten in de communicatie naar de deelnemers toe.

Nieuwsbrief/Newsflash

Het beleid van het Fonds is om één keer per jaar een Nieuwsbrief te versturen (rond juni) en, als de actualiteit hiertoe aanleiding geeft, incidenteel een Newsflash uit te brengen.

In februari 2011 is, vanwege de sterk verbeterde financiële positie van het Fonds en de bijstorting van de aangesloten werkgevers voor het verhogen van de Technische Voorzieningen in verband met de toegenomen levensverwachting, een Newsflash uitgebracht om de deelnemers hierover te informeren.

In oktober 2011 is de Nieuwsbrief uitgebracht. Hierin werd onder andere aandacht besteed aan de gevolgen van de volatiliteit op de financiële markten voor de financiële positie van het Fonds. Verder werden de nieuwe deelnemers van de voormalige Solvay entiteiten van harte welkom geheten en werden de beide nieuwe bestuursleden (Hemeryck en Van de Spreng) voorgesteld. Ook stond er een artikel in over waardeoverdracht, het Pensioenakkoord en het Employee Assistance Programma van de werkgevers. Voor de deelnemers aan de Beschikbare Premie Module was er een inlegvel met uitleg over de gevolgen van de volatiliteit op de financiële markten voor de rendementsontwikkeling en in de Beschikbare Premie Module en Vrijwillige Bijspaar Module en werd inzage gegeven in de economische verwachtingen van Robeco voor 2012.

Naast de Newsflash en Nieuwsbrief heeft het bestuur in 2011 ook op individuele basis met de deelnemers gecommuniceerd via onder andere:

- het Uniform Pensioen Overzicht van de Basis Module, de Beschikbare Premie Module en de Vrijwillige Bijspaar Module;
- Uniform Pensioen Overzicht bij einde deelneming;
- Uniform Pensioen Overzicht voor gewezen deelnemers;
- individuele brieven over pensioenzaken voortvloeiend uit de Pensioenwet (Pensioenwet event-brieven);
- informatie via Robeco over fondswijzigingen in de Beschikbare Premie Module;
- de brief stimuleren waardeoverdracht aan gewezen deelnemers.

Uniform Pensioenoverzicht (UPO)

In de zomer van 2010 heeft het bestuur in samenwerking met ASR de jaarlijkse Uniforme pensioenoverzichten vervaardigd. Omdat het Fonds verschillende regelingen kent voor deelnemers geboren voor en na 1950 en naast de Basis Module ook nog een Beschikbare Premie Module en een Vrijwillige Bijspaar Module heeft, bestaan er meerdere varianten van het UPO. Bovendien is er ook nog een onderscheid tussen deelnemers met en zonder ploegentoeslag en zijn er tevens aparte UPO's arbeidsongeschikte deelnemers. Dit betekent een aanzienlijke hoeveelheid administratief werk.

Uiteindelijk hebben vrijwel alle deelnemers in 2011 hun UPO ontvangen voor de Basis Module de Beschikbare Premie Module en de Vrijwillige Bijspaar Module. De resterende UPO's zijn begin 2012 toegestuurd.

In 2010 heeft het Fonds ook het zogenaamde Slapers UPO vastgesteld voor de Basis Module en de Beschikbare Premie Module. Deze UPO's worden één keer in de vijf jaar verstrekt aan ex-werknemers (slapers). Deze Slapers UPO's zijn eind januari 2011 voor het eerst verzonden.

In het eerste kwartaal van 2011 is het STOP UPO vastgesteld. Dit overzicht wordt bij beëindiging dienstverband verstrekt. Ook heeft het Fonds in het eerste kwartaal van 2011 het vijfjaarlijkse pensioenoverzicht ten behoeve van gewezen partners en het jaarlijkse pensioenoverzicht voor pensioengerechtigden ontwikkeld.

Pensioenplanner

In 2010 heeft het bestuur besloten de website van ASR voor het Fonds te vervangen door een PensioenPlanner. De PensioenPlanner heeft in tegenstelling tot de website van ASR een inkijsfunctie en is ook uitgebreider. Er zijn prognoses op 65-jarige leeftijd mogelijk en het is mogelijk om variabelen in te voeren. Eind 2010 was de PensioenPlanner nog in de testfase. In verband met de overgang naar AZL als nieuwe pensioenadministrateur is in 2011 besloten de voorgenomen implementatie te beëindigen. In de eerste helft van 2012 zal het bestuur met AZL in overleg treden over de mogelijkheden van een eigen website met soortgelijke functionaliteiten als de beoogde PensioenPlanner voor het Fonds.

Pensioenregister

Het pensioenregister maakt het vanaf 6 januari 2011 voor elke Nederlandse burger mogelijk om een overzicht te krijgen van de door hem/haar opgebouwde en op te bouwen pensioenaanspraken bij pensioenfondsen en pensioenverzekeraars én van zijn/haar opgebouwde AOW-rechten. Dit kan via de website www.mijnpensioenoverzicht.nl. Het bestuur heeft in de Newsflash van februari 2011 uitleg gegeven over het Pensioenregister en haar deelnemers uitgelegd hoe zij hun gegevens via deze website kunnen raadplegen.

Overleg met betrokken partijen en organen

Administrateur (ASR Pension Fund Services)

Het bestuur heeft in 2011 twee maal overleg gevoerd met ASR. Doel van deze overleggen was het bewaken (van de voortgang) van de uitbestede activiteiten aan ASR (pensioenadministratie). Het bestuur wordt hierbij vertegenwoordigd door het bestuursbureau.

In 2011 zijn onder andere de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- planning UPO's;
- afkoop kleine pensioenen;
- aankoop pensioen uit de Beschikbare Premie Module en Vrijwillige Bijspaar Module;
- Pensioenwet event-brieven;
- PensioenPlanner;
- expireren administratieovereenkomst/staken werkzaamheden ASR;
- herverzekeringsovereenkomst;
- transitie naar nieuwe pensioenadministrateur (AZL);
- kwartaalrapportages SLA (SLR);
- individuele deelnemersdossiers;
- inkomende waardeoverdracht in relatie tot lage rekenrente;
- het actief stimuleren van waardeoverdracht.

Werkgever

Het bestuur heeft in 2011 een keer formeel overleg gevoerd met de manager Compensation & Benefits namens de werkgever. De volgende onderwerpen kwamen daarbij aan de orde:

- uitvoeringsovereenkomst 2011;
- (planning) UPO's;
- herstelplan en de financiële positie van het Fonds;
- bestuurssamenstelling;
- overlegstructuur.

Deelnemersraad

Het bestuur en de deelnemersraad zijn in 2011 drie keer bij elkaar gekomen. De gezamenlijke vergaderingen worden aan het begin van het jaar in overleg met de deelnemersraad gepland, zodat de vergaderingen door alle betrokkenen bijgewoond kunnen worden.

Gesproken is over onder meer:

- jaarwerk;
- Flexioenregeling;
- voorgenomen statutenwijziging in verband met de nieuwe bestuurssamenstelling;
- overgang naar een nieuwe pensioenadministrateur en herverzekeraar;
- aansluiting van de voormalige Solvay entiteiten bij het Fonds per 1 januari 2012 en
- aansluiting van AMO Netherlands B.V. en STARLIMS Netherlands B.V. bij het Fonds per 1 januari 2012.

Daarnaast informeert het bestuur de deelnemersraad maandelijks over de financiële positie van het Fonds door het toesturen van de Risicomonitor. Het bestuur heeft de deelnemersraad verder op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rond het herstelplan en de financiële positie van het Fonds. Daarbij ging het vooral om de nieuwe situatie van reservetekort per 30 september 2011 als gevolg van de sterke rentedaling.

Voor de adviesaanvragen streeft het bestuur ernaar deze op een zodanig tijdstip aan te vragen dat de deelnemersraad voldoende tijd heeft om de aanvragen op te volgen. Het bestuur heeft de deelnemersraad in 2011 advies gevraagd over de volgende onderwerpen:

- jaarverslag 2010;
- statutenwijzigingen (juli 2011).

De deelnemersraad heeft op beide adviesaanvragen een positief advies gegeven, waarbij bovengenoemde fondsdocumenten bij het vaststellen door het bestuur op verzoek van de deelnemersraad op enkele punten zijn aangepast.

Verantwoordingsorgaan (VO)

Het VO heeft in 2011 een positief advies uitgebracht over het jaarverslag over boekjaar 2010. Het bestuur stuurt het VO maandelijks de Risicomonitor toe ter informatie.

In 2011 kwamen het bestuur en het VO formeel één keer bijeen. Dit was ter bespreking van onder meer de overgang naar een nieuwe pensioenadministrateur en herverzekeraar per 1 januari 2012, de adviesmixen van Robeco en de aansluiting van drie voormalige Solvay entiteiten bij het Fonds per 1 januari 2012. Anders dan in 2008 en 2009 heeft het door het bestuur afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid in boekjaar 2010, in gezamenlijk overleg en met wederzijds goedvinden, niet in juni maar in september plaatsgevonden.

De Nederlandsche Bank (DNB)

In 2011 is er een aantal malen schriftelijk en telefonisch contact geweest met DNB over:

- het per 30 juni 2011 gedurende drie opeenvolgende kwartaaleinden uit de situatie van reservetekort zijn;
- melding van een reservetekort per 30 september 2011;
- evaluatie van het herstelplan 2011;
- de toetsing van de heer R.W. van de Spreng en de heer F.V.M. Hemeryck in verband met hun voorgenomen benoeming;

-
- statutenwijziging d.d. 22 juli 2011;
 - wijziging verwerking en belegging jaarlijkse premie per januari 2012;
 - aangekondigde splitsing van Abbott Worldwide.

Communicatiecommissie

Het bestuur heeft een mandaat opgesteld waarbinnen de communicatiecommissie kan opereren. De communicatiecommissie draagt zorg voor het voorbereiden en uitvoering laten geven aan het communicatiebeleid. Naast de wettelijk voorgeschreven communicatiemiddelen als het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) en de startbrief heeft de communicatiecommissie zich vooral beziggehouden met:

- het voorbereiden van en uitvoering geven aan het Plan van Aanpak Communicatie in verband met de overgang naar AZL als nieuwe administrateur;
- het voorbereiden van en uitvoering geven aan de communicatie in verband met de aansluiting van de voormalige Solvay entiteiten bij het Fonds;
- de aanpassing van de lay-out van fondsdocumenten en communicatiemiddelen aan de hand van de nieuwe huisstijl van het Fonds;
- de voorbereiding van de voorgenomen uitbreiding van de Pensioenplanner (beheerd door ASR), in verband met de overgang naar AZL per 1 januari 2012 is deze activiteit stilgelegd. In overleg met AZL zal in de eerste helft van 2012 worden vastgesteld op welke wijze AZL het Fonds kan ondersteunen bij het inrichten en beheren van een website (inclusief pensioenplanner);
- de evaluatie van het communicatiebeleidsplan, onder meer in verband met de resultaten van de self assessment test (2011) van de AFM.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Uitvoeringsovereenkomst nieuwe entiteiten

Op 15 maart 2012 zijn er uitvoeringsovereenkomsten met de volgende per 1 januari 2012 aangesloten werkgevers getekend: Abbott Healthcare Products B.V. (tevens handelend voor Abbott Healthcare B.V. en Abbott Biologicals B.V.), AMO Netherlands B.V. en STARLIMS Netherlands B.V.. De uitvoeringsovereenkomsten gelden met terugwerkende kracht tot 1 januari 2012 en hebben een looptijd van een jaar. Na afloop van deze periode wordt iedere uitvoeringsovereenkomst stilzwijgend verlengd. De opzegtermijn bedraagt minimal zes maanden.

Integratie voormalige Solvay entiteiten

Op verzoek van de voormalige Solvay entiteiten (werkgever) heeft het bestuur van het Fonds onderzoek laten doen naar de mogelijkheid om de uitlooprisico's (arbeidsongeschiktheid) van specifieke groepen deelnemers als ook het overlidensrisico inzake de garantieregeling nabestaandenpensioen over te nemen. Gezien de verschillende risico's en het beleid van het bestuur hieromtrent heeft dit proces naar verhouding veel tijd van alle betrokken partijen met zich mee gebracht. Begin mei 2012 hebben het bestuur en werkgever een principe akkoord bereikt. Naar verwachting tekenen partijen uiterlijk begin juli 2012 de definitieve overeenkomst. Vooruitlopend hierop zal het bestuur eerst een advies inzake de boekhoudkundige verwerking aan de adviserend actuaris vragen als ook afstemming hebben met de accountant van het Fonds.

De gemaakte principe afspraken hebben betrekking op de volgende groepen:

- garantieregeling nabestaandenpensioen,
- (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemers,
- werknemers ziek geworden voor 1 juli 2011, en
- werknemers ziek geworden op of na 1 juli 2011.

Het Fonds brengt de hiervoor verschuldigde inkoopsum van circa € 1,65 mln. in rekening bij de voormalige Solvay entiteiten. Hiermee waarborgt het bestuur de financiële belangen van de al vóór 1 januari 2012 aanwezige belanghebbenden. Uiteindelijk is het volgende principe akkoord bereikt: de financiering vindt plaats in maximaal drie jaar. Werkgever betaalt de kosten m.b.t. groep A en groep B ineens. De benodigde koopsom voor de groepen C en D wordt deels in eens gefinancierd en het resterende deel wordt gespreid over twee jaren (middels een opslag op de premie).

Uitvoering DC regeling

In het eerste kwartaal van 2012 heeft het bestuur de beleggingscommissie opdracht gegeven een benchmark onderzoek uit te voeren (zie hiervoor de paragraaf “voortuitblik 2012”). In februari 2012 is het bestuur door Robeco geïnformeerd over de transitie van Flexioen 1.0 naar 2.0 per 1 juni 2012. Dit heeft het onderzoek in een stroomversnelling geplaatst. Op basis van een advies van de beleggingscommissie heeft het bestuur besloten om de uitvoering van de BPM en VBM per 1 juni 2012 onder te brengen bij het product ING Mijn Pensioen van ING Investment Partners. De bij Robeco belegde gelden zijn in juni 2012 overgedragen aan ING Investment Partners.

Evaluatie herstelplan 2011

Begin februari 2012 heeft het bestuur uitvoering gegeven aan de evaluatie herstelplan 2011. Hierin is zij ondersteund door de adviserend actuaaris. De aanwezige dekkingsgraad ultimo 2011 bedraagt (op basis van de door DNB gecorrigeerde RTS ultimo 2011) 108,8% en ligt daarmee 0,5%-punt boven de vereiste dekkingsgraad. Uit de evaluatie van het herstelplan blijkt dat de verwachte dekkingsgraad ultimo 2012 eveneens hoger ligt dan het vereist eigen vermogen (zodat het Fonds dan weer uit reservetekort is). Het bestuur heeft dan ook vastgesteld dat het Fonds volledig op eigen kracht kan herstellen. Een eventuele bijstorting – op basis van de uitvoeringsovereenkomst met het Fonds – door de aangesloten werkgevers is dan ook niet aan de orde.

FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Financiële klimaat 2011

Deze paragraaf geeft de visie weer van de vermogensbeheerder op de ontwikkeling van de beleggingen in 2011 en 2012 (bron: BNP Paribas Investment Partners N.V.).

2011 was een turbulent jaar. De wereldeconomie verbeterde in de laatste maanden van 2010 evenals in de eerste maanden van 2011. Maar de aardbeving en tsunami in Japan waren wereldwijd voelbaar. Snel stijgende olieprijs door krapte in de markt, politieke onrust in Noord-Afrika en het Midden-Oosten (met een regelrechte burgeroorlog in Libië) en slecht weer in de VS drukten eveneens op de groei.

De eurozone heeft nog altijd geen kant-en-klaar plan om de staatsschuldcrisis op te lossen. De VS ontsnapte deze zomer pas op het nippertje aan een wanbetaling door de staat, maar een echte oplossing om hun grote overheidstekorten terug te dringen laat nog op zich wachten.

Om de werking van de obligatiemarkten in de perifere landen te garanderen heeft de ECB in totaal voor 221 miljard EUR staatspapier aangekocht sinds de start van het programma in mei 2010. In december besloot de ECB om de rente opnieuw te verlagen. Ook kondigde de ECB toen een onbeperkt aanbod van driejarige leningen aan de banksector aan. De banken namen 489 miljard EUR op, maar dit zal gedeeltelijk de 400 miljard EUR vervangen die de banken momenteel van de ECB lenen via kredieten met een kortere looptijd.

De Amerikaanse rente daalde van 3,4% tot 1,9%. In Duitsland was sprake van een wat meer bescheiden daling van 2,9% tot 1,8%.

Wereldwijde aandelen daalden met 6,5% in euro gemeten. Met een daling van 17,8% deden aandelen uit de opkomende landen het heel wat slechter dan aandelen uit de ontwikkelde landen die met 4,6% daalden.

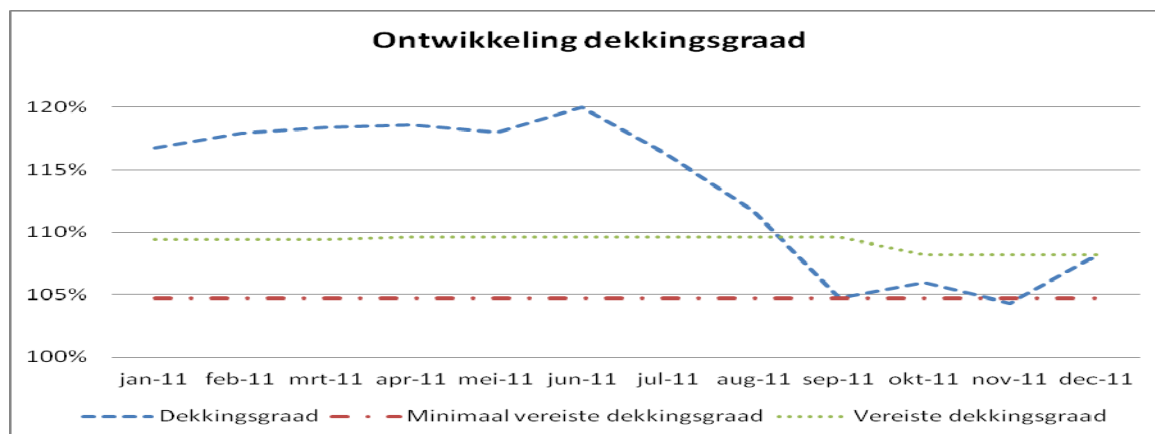
Ontwikkeling dekkingsgraad

De dekkingsgraad geeft aan in hoeverre het Fonds in staat is om aan haar (toekomstige) pensioenverplichtingen te voldoen. Met de invoering van de Pensioenwet in 2007 geldt het Financieel Toetsingskader (FTK) als toetsingskader voor het beoordelen van de financiële positie van het Fonds. Onder dit toetsingskader bedraagt de dekkingsgraad ultimo 2011 108,8% (2010: 115,5%), terwijl de vereiste dekkingsgraad voor 2011 108,3% is (2010: 109,9%). De vereiste dekkingsgraad is iets lager omdat een aantal risicobronnen, waaronder het kredietrisico en het zakelijke waarden risico is gereduceerd. De vereiste dekkingsgraad verschilt per pensioenfonds en is afhankelijk van de samenstelling van de beleggingen, ontwikkelingen op de financiële markten en het deelnemersbestand.

Ondanks het positieve beleggingsrendement (behaald binnen de LDI fondsen) is de dekkingsgraad in 2011 per saldo gedaald van 115,5% per 31 december 2010 naar 108,8% per 31 december 2011. De daling van de dekkingsgraad is voornamelijk veroorzaakt door de dalende rente. De waarde van de verplichtingen neemt hierdoor toe. Het positieve beleggingsrendement kon de daling van de dekkingsgraad als gevolg van de dalende rente, welke dankzij de renteafdekking van 80% relatief beperkt is gebleven, echter niet compenseren.

De Nederlandsche Bank heeft de methode voor het berekenen van de waarde van de verplichtingen aan het einde van het jaar gewijzigd. Vanwege de uitzonderlijke marktomstandigheden mochten fondsen hun verplichtingen berekenen op basis van de gemiddelde rente in de periode oktober tot en met december 2011 in plaats van op basis van de rentestand per eind december. Dit heeft voor het pensioenfonds Abbott een tijdelijk positief effect op de dekkingsgraad. Dankzij deze aanpassing is de dekkingsgraad aan het einde van het jaar hoger dan de minimum vereiste dekkingsgraad.

De ontwikkeling van de dekkingsgraad gedurende 2011 ziet er als volgt uit:



Omdat er eind 2008 sprake was van zowel een dekkingstekort als een reservetekort, heeft het Fonds in 2009 zowel een kortetermijn- als een langetermijnherstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank (DNB). Voor de ontwikkelingen met betrekking tot het herstelplan over de periode 2009-2011 wordt verwezen naar de paragraaf “herstelplan”.

Strategisch beleggingsbeleid

Het strategisch beleggingsbeleid is afgeleid van de volgende doelstellingen:

- het kunnen voldoen aan de nominale pensioenverplichtingen enerzijds;
- het behalen van een extra rendement (ten opzichte van de waarde-ontwikkeling van de nominale verplichtingen, rekeninghoudend met het vastgestelde risicokader) anderzijds.

Het te behalen extra rendement kan dan worden aangewend voor versterking van de reserves.

Om zo goed mogelijk aan de geformuleerde doelstellingen te kunnen voldoen is de beleggingsportefeuille verdeeld in een matching portefeuille en een rendementsportefeuille.

De matchingportefeuille betreft een passieve portefeuille die de waardeontwikkeling van de Technische Voorziening (nominale pensioenverplichtingen) zo goed mogelijk moet volgen. De waarde van de Technische Voorzieningen worden bepaald door de hoogte van de rente. Een renteverandering heeft effect op waarde. Door de beleggingen qua rentegevoeligheid zoveel mogelijk af te stemmen op de rentegevoeligheid van de Technische Voorziening, wordt dit risico beperkt. Binnen de matchingportefeuille wordt in zo veilig mogelijke staatsobligaties en rentederivaten via LDI Pools belegd.

Met de rendementsportefeuille wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijk rendement binnen de vastgestelde risicokaders voor het versterken van de reserves. In de rendementsportefeuille wordt dan ook belegd in meer risicovollere beleggingscategorieën als aandelen en bedrijfsobligaties.

Performance

In 2011 zijn de onzekerheden op de financiële markten toegenomen. Markten zijn met name in het derde kwartaal fors onderuit gegaan. Alle risicovolle beleggingscategorieën werden massaal verkocht en de vlucht naar veiligheid zorgde voor een sterk dalende rente. De returnportefeuille heeft een absoluut negatief rendement behaald van - 5,3% en heeft het hiermee in 2011 3% minder goed gedaan dan de benchmark. Door de daling van de rente heeft de matchingportefeuille een positief rendement gerealiseerd van 24,3%. Het rendement van de totale portefeuille kwam uit op 13,6%. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf “herziening beleggingsbeleid”.

Rendement 2011	Portefeuille	Benchmark
Matchingportefeuille	24,3%	26,6%
Returnportefeuille	- 5,3%	- 2,3%

Herstelplan

Per 30 september 2010 was er een korte- en langetermijnherstelplan op het Fonds van toepassing. Nadat de aanwezige dekkingsgraad vervolgens gedurende drie opeenvolgende kwartaalenden weer boven de vereiste dekkingsgraad lag is het korte- en langetermijnherstelplan echter weer per 30 juni 2011 komen te vervallen.

Vervolgens hebben het tweede en derde kwartaal van 2011 een forse rentedaling laten zien en is het Fonds per 30 september 2011 opnieuw in een situatie van reservetekort is geraakt. De financiële positie per ultimo 2011 bepaalt of het Fonds opnieuw met een langetermijnherstelplan moet werken. Aangezien de ultimo 2011 aanwezige dekkingsgraad (108,8%) hoger ligt dan de per eind 2011 vereiste dekkingsgraad (108,3%) is formeel per eind 2011 geen sprake van een reservetekort.

De aanwezige dekkingsgraad is gebaseerd op de door DNB gepubliceerde gecorrigeerde rentetermijnstructuur per 31 december 2011.

Daarnaast is het Fonds per 30 november 2011 ook in een situatie van dekkingstekort geraakt. Aangezien de aanwezige dekkingsgraad per eind 2011 (108,8%) boven de per eind 2011 geldende minimaal vereiste dekkingsgraad (104,8%) ligt, is het opnieuw herleven van het kortetermijnherstelplan niet aan de orde.

Het bestuur heeft er voor gekozen om niet een nieuw langetermijnherstelplan op te stellen maar het langetermijnherstelplan van april 2009 opnieuw te laten herleven, aangezien het negatieve verschil tussen de aanwezige dekkingsgraad en de vereiste dekkingsgraad minimaal is. Het langetermijnherstelplan is in de eerste week van februari 2012 geëvalueerd. Naar verwachting ligt de aanwezige dekkingsgraad ultimo 2012 op 109% en loopt deze binnen 15 jaar op naar 117% in 2026. Deze termijn sluit aan bij de voorgeschreven maximum periode waarbinnen een pensioenfonds uit reservetekort moet zijn.

Ontwikkeling Matchingportefeuille

Van het vermogen wordt een deel dat overeenkomt met de omvang van de technische voorzieningen (TV) in balans gehouden (gematcht). Dat wil zeggen: de looptijd van dat deel van het vermogen wordt in overeenstemming gebracht met dat van de looptijd van de verplichtingen, waardoor het renterisico wordt gereduceerd. Het afdekken van het renterisico gebeurt door gebruik te maken van Liability Driven Instruments (LDI). Deze zijn ondergebracht in de zogenaamde Matching portefeuille. De LDI fondsen van BNP Paribas beleggen in staatsobligaties in combinatie met Interest Rate Swaps (IRS) en rentefutures.

De strategische beslissing van het bestuur om het renterisico voor 80% af te dekken is in 2011 gehandhaafd ondanks de fors dalende rente in het derde kwartaal. De dekkingsgraad gaf daar ruimte voor. Indien op dergelijk lage niveaus het renterisico meer dan 80% afgedekt zou worden, zal het Fonds niet meer kunnen profiteren van een opwaartse beweging. Als gevolg van de dalende rente in 2011 heeft de dekkingsgraad zich minder gunstig ontwikkeld dan verwacht. Als gevolg van de renteaftdekking is de daling echter relatief beperkt gebleven.

Tabel 1: Werkelijke verdeling Matchingportefeuille en Returnportefeuille

	Per 31/12/2010	Per 31/12/2011
Matching (LDI) portefeuille	64,0%	70,3%
Returnportefeuille	36,0%	29,7%

Toelichting

Het absolute rendement van 13,6% is volledig gerealiseerd door het rendement op de matching-portefeuille.

Vanwege de schuldenproblematiek in een aantal Europese landen als Griekenland, Italië, Spanje, Portugal en Ierland heeft de beleggingscommissie de Euro staatsobligatieportefeuille binnen de matchingportefeuille nader geanalyseerd en het bestuur geadviseerd het kredietrisico binnen deze portefeuille te verlagen.

Dit betekent concreet dat alleen de meest veilige staatsobligaties met een AAA rating in aanmerking komen binnen het Fonds. Het bestuur heeft eind 2010 besloten louter te beleggen in de meest veilige staatsobligaties binnen de Euro zone. Alhoewel deze wijziging een wat lager rendement oplevert en een toenemend landenrisico met zich meebrengt, is het bestuur van mening dat deze gevolgen niet opwegen tegen het eerdere kredietrisico dat gelopen werd.

De combinatie van de mate van renteaftdekking, de hoeveelheid middelen die daarvoor worden gebruikt en de bijzondere marktomstandigheden maakten dat er geen sprake kon zijn van een perfecte matching.

Ontwikkeling returnportefeuille

Op de returnportefeuille behaalde de vermogensbeheerder een absoluut negatief rendement van - 5,3% (zie hiervoor onderstaande tabel). Zichtbaar is ook hoe belangrijk het is om te spreiden over beleggingssoorten.

De underperformance ten opzichte van de benchmark binnen de returnportefeuille is helaas aanwezig binnen alle bouwstenen die er in opgenomen zijn. Het is duidelijk geworden dat actieve beleggers enorm veel moeite hebben gehad in 2011 om zich goed te positioneren in een markt die gedomineerd wordt door een politieke en monetaire crisis in (Zuid) Europa. Om die reden is in augustus 2011 besloten om het actief beheerde bedrijfsobligatiefonds van BNP Paribas Investment Partners te vervangen door indextracker iShares Markit iBoxx Euro Corporate Bond. De beleggingscommissie houdt scherp in de gaten of nog meer bouwstenen vervangen dienen te worden door passieve fondsen.

Inmiddels heeft de vermogensbeheerder in januari 2012 een rendement behaald in de returnportefeuille van + 4,15% en daarmee boven het benchmarkrendement van + 3,83 gescoord.

Tabel 2: Verdeling Returnportefeuille

Asset Categorie	Strategische Asset-mix 2011	Strategische Asset-mix 2012
Totaal aandelen	48%	42%
- World High Income	22%	22%
- Emerging Markets	15%	15%
- Real Estate	11%	5%
Totaal vastrentende waarden	52%	58%
- Credits (investment grade)	24%	24%
- High Yield	14%	14%
- EMD Bonds (Hard currency)	14%	14%
- EMD Bonds (Local currency)	-	6%
Cash	0%	0%
Totale portefeuille	100%	100%
Renteafdekking	80%	80%
Valuta-afdekking	0%	0%

BELEGGINGEN

Samenstelling van het belegd vermogen

De totale waarde van de portefeuille ultimo 2011 bedroeg € 151,2 miljoen ten opzichte van € 123,1 miljoen ultimo 2010, een toename van 23%. Dit is het gevolg van het positieve beleggingsrendement over 2011 en de reguliere premiestortingen.

Onderstaand zijn de kerngegevens van het belegd vermogen ultimo 2011 weergegeven:

Asset Class	Waarde ultimo 2011		Mandaat	Rendement 2011	
				Portfolio	Benchmark
Totale Portefeuille	151.178	100,0%	100,0%	13,63%	16,32%
1. Returnportefeuille	44.905	100,0%	100,0%	- 5,32%	- 2,33%
Vastgoedbeleggingen	5.173	11,5%	11,0%	- 14,65%	- 11,54%
Aandelen*					
World	8.714	19,4%	22,0%	- 5,70%	- 0,30%
Emerging markets	6.765	15,1%	15,0%	- 16,83%	- 15,70%
Totaal Aandelen	15.479	34,5%	37,0%	- 10,25%	- 6,66%
Vastrentende waarden					
Credits (inv. Grade)	10.549	23,5%	24,0%	0,59%	1,87%
High Yield	6.082	13,5%	14,0%	- 6,39%	- 0,65%
EMD bonds	6.156	13,7%	14,0%	3,51%	7,75%
Totaal Vastrentende waarden	22.787	50,7%	52,0%	- 0,93%	2,81%
Liquide middelen¹	1.466	3,3%			
2. Matching portefeuille	106.273	100,0%	100,0%	24,27%	26,64%
Vastrentende waarden (LDI)					
Government Bonds	43.654	41,1%		5,57%	6,68%
LDI 10-15 years	4.041	3,8%		32,80%	36,85%
LDI 15-20 years	6.472	6,1%		43,35%	48,43%
LDI 20-25 years	8.413	7,9%		46,69%	53,77%
LDI 25-35 years	20.552	19,3%		53,96%	51,96%
LDI 35-50 years	23.068	21,7%		41,98%	44,16%
Liquide middelen	73	0,1%			
Totaal Vastrentende waarden (LDI)	106.273	100,0%			
Benchmark (1. Return Portfolio)	7% MSCI Europe S/C (NR) + 23% MSCI World (NR) + 7% MSCI EMF (NR) (tot 15/12/2010, vanaf 15/12/2010 22% (benchmark opzoeken) + 15% MSCI EMF (NR) + 11% EPRA NAREIT Europe (25% UK Capped) 8/32 (NR) + 24% Barclays Euro Aggregate Corporate 500MM (RI) + 14% Barclays Euro High Yield ex Financials 3% Issuer Constraint (RI) + 14% JPM EMBI Global Div Composite (RI) -- (EUR)				
Benchmark (2. Matching Structure)	Liabilities Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland (EUR)				

¹ Dit betreft de ABN AMRO rekening "inzake beleggingen" welke is opgenomen in de balanspost "Liquide middelen"

Onderstaand zijn ter vergelijking de kerngegevens van het belegd vermogen ultimo 2010 weergegeven:

Asset Class	Waarde ultimo 2010		Mandaat	Rendement 2010	
				Portfolio	Benchmark
Totale Portefeuille	123.071	100,0%	100,0%	11,77%	12,69%
1. Returnportefeuille	44.272	100,0%	100,00%	14,05%	16,56%
Vastgoedbeleggingen Aandelen*)	4.892	11,1%	11,00%	12,57%	18,23%
Europe Small Caps	--	0,0%	0,00%	28,68%	27,15%
World	9.753	22,0%	22,00%	9,44%	18,58%
Emerging markets	7.772	17,6%	15,00%	22,80%	27,13%
Totaal Aandelen	17.525	39,6%	37,00%	16,71%	22,47%
Vastrentende waarden					
Credits (inv. Grade)	8.818	19,9%	24,00%	4,03%	4,73%
High Yield	6.749	15,2%	14,00%	14,53%	14,13%
EMD bonds	6.100	13,8%	14,00%	26,28%	20,83%
Totaal Vastrentende waarden	21.667	48,9%	52,00%	12,75%	11,63%
Vordering dividendbelasting ²	63	0,1%			
Liquide middelen ³	125	0,3%			
2. Matching portefeuille	78.799	100,0%	100,00%	10,51%	13,70%
Vastrentende waarden (LDI)					
Government Bonds	40.061	50,8%		1,70%	1,66%
LDI 5-10 years	0	0%		-0,05%	0,31%
LDI 10-15 years	2.975	3,8%		18,56%	18,68%
LDI 15-20 years	4.138	5,3%		25,90%	22,46%
LDI 20-25 years	5.220	6,6%		25,54%	25,62%
LDI 25-35 years	11.940	15,2%		28,09%	30,15%
LDI 35-50 years	14.393	18,3%		27,08%	30,59%
Liquide middelen	72	0,1%			
Totaal Vastrentende waarden (LDI)	78.799	100,0%			
Benchmark (1. Return Portfolio)	7% MSCI Europe S/C (NR) + 23% MSCI World (NR) + 7% MSCI EMF (NR) (tot 15/12/2010, vanaf 15/12/2010 22% (benchmark opzoeken) + 15% MSCI EMF (NR) + 11% EPRA NAREIT Europe (25% UK Capped) 8/32 (NR) + 24% Barclays Euro Aggregate Corporate 500MM (RI) + 14% Barclays Euro High Yield ex Financials 3% Issuer Constraint (RI) + 14% JPM EMBI Global Div Composite (RI) -- (EUR)				
Benchmark (2. Matching Structure)	Liabilities Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland (EUR)				

² De vordering dividendbelasting is opgenomen in de balanspost "Overige vorderingen en overlopende activa"

³ Dit betreft de Fortis Bank rekening "inzake beleggingen" welke is opgenomen in de balanspost "Liquide middelen"

Herziening beleggingsbeleid

Effectiviteit renteaftdekking

Naar aanleiding van de fors gedaalde dekkingsgraad in het derde kwartaal van 2011 is wederom gekeken naar de effectiviteit van de renteaftdekking en de inrichting van de matchingportefeuille, waarmee de rentegevoeligheid van de beleggingsportefeuille in grote mate wordt afgestemd op de rentegevoeligheid van de verplichtingen van het Fonds. Het bestuur heeft op advies van de beleggingscommissie besloten om vanaf 2012 ook het renterisico op de jaarlijkse premie-instroom voor 80% af te dekken. Deze maatregel leidt tot een reductie van het totale balansrisico van het Fonds en het beter kunnen beheersen van het renterisico dat gelopen wordt op de verplichtingen. Dit betekent concreet dat bij het bepalen van het renteaftdekkingspercentage nu ook de op te bouwen aanspraken gedurende het jaar worden meegenomen.

Prestaties vermogensbeheerder

De monitoring op de prestaties van de vermogensbeheerder is verder aangescherpt. Voor een tweetal beleggingsfondsen presteert de vermogensbeheerder structureel minder goed dan de benchmark. Dit heeft in 2010 en 2011 tot een discussie over actief versus passief beleggen geleid, mede in relatie tot de vermogensbeheerkosten. Op advies van de beleggingscommissie heeft het bestuur besloten een eerste stap richting passief beheer te maken door het bedrijfsobligatiefonds van BNP Paribas Investment Partners te vervangen door een passief beleggingsfonds. Deze wijziging is in september 2011 doorgevoerd.

De prestaties van de vermogensbeheerder waren ook in 2011 minder dan de benchmark. Er is een open en constructief overleg geweest. De discussie heeft er enerzijds toe geleid, dat het bestuur zogenaamde ‘investment beliefs’ zal formuleren. Investment beliefs vormen de basis, of de filosofie, voor de inrichting van het vermogensbeheer en de verdeling van de beschikbare middelen over de beleggingscategorieën. De beliefs scheppen een kader waarbinnen beleggingsbeslissingen genomen kunnen worden. Anderzijds is met behulp van een optimalisatiemodel van de vermogensbeheerder gekeken naar de invulling van de returnportefeuille. Naar aanleiding van deze studie en de huidige economische ontwikkelingen heeft het bestuur besloten een deel van de Europese vastgoedaandelenportefeuille af te bouwen en verdere diversificatie door te voeren binnen de vastrentende categorieën door het opnemen van staatsobligaties van ontwikkelingslanden in lokale valuta. Het risicoprofiel van de portefeuille is met deze stap iets verlaagd.

Vanwege de teleurstellende resultaten van de vermogensbeheerder en de toegenomen omvang van het totale vermogen dat bij BNP Paribas Investment Partners belegd wordt, heeft de beleggingscommissie een onderzoek gedaan naar enerzijds de marktconformiteit van de vermogensbeheerkosten en anderzijds naar een kostenstructuur die de resultaten meer rechtvaardigen. Zo is een performance gerelateerde kostenstructuur onderzocht. Uiteindelijk is een vaste kostenstructuur overeengekomen voor de vermogensbeheerkosten. De kosten zijn met circa 20% verlaagd. Daarnaast is een SLA-afhankelijke fee afgesproken. Dit houdt in dat het Fonds een extra korting ontvangt als BNP voldoet aan een aantal serviceafspraken. Deze afspraken zijn vastgelegd in een nieuwe vermogensbeheerovereenkomst.

Wijzigingen beleggingsbeleid

In 2009 heeft het bestuur besloten het risicoprofiel van de portefeuille enigszins te verlagen. Hiermee wil het bestuur de volatiliteit ten opzichte van de verplichtingen en daarmee de kans op een (verdere) daling van de dekkingsgraad beperken. Ook in 2010 is een aantal wijzigingen doorgevoerd om het risico beter te kunnen beheersen, maar waarbij er wel voldoende mogelijkheden tot herstel blijven. Begin 2011 is een nieuwe ALM-studie uitgevoerd. In oktober 2011 heeft hierop een update plaatsgevonden om de integratie van de voormalige Solvay entiteiten en het effect op het beleid inzichtelijk te maken. De uitkomsten van de ALM-studie hebben vooralsnog niet geleid tot aanpassingen in het beleggingsbeleid, mede omdat inmiddels ook de splitsing van Abbott aangekondigd werd. Het bestuur heeft besloten geen significante wijzigingen aan te brengen in het strategische beleggingsbeleid totdat bekend is wat de mogelijke consequenties zijn van de splitsing van het bedrijf op het pensioenfonds.

Gezien de toegenomen onzekerheden op de markt is er wel gekeken naar verdere verfijningen van de portefeuille binnen het huidige strategische beleid. Op advies van de beleggingscommissie heeft het bestuur in 2011 de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- Binnen de returnportefeuille is het actieve bedrijfsobligatiefonds van BNP Paribas vervangen door een passief bedrijfsobligatie fonds. Het BNP fonds liet structureel teleurstellende resultaten zien ten opzichte van de benchmark. Het bestuur heeft gekozen voor een index fonds van de vermogensbeheerder BlackRock, het Ishares Markit Ibox Euro corporate bond fonds;
- Binnen de returnportefeuille zijn begin 2012 Europese vastgoedaandelen deels verkocht en is een belang genomen in staatsobligaties van ontwikkelingslanden in lokale valuta (Emerging Market Debt Local Currency). Per saldo is het risico van de returnportefeuille door genoemde wijzigingen verlaagd;
- Besloten is het renterisico op de jaarlijkse premie-instroom ook voor 80% af te dekken binnen de matchingportefeuille. Het totale renterisico en balansrisico is op deze wijze beter inzichtelijk en beheersbaar;
- De in 2009 vastgestelde normweging voor de matching- en returnportefeuille van 65% respectievelijk 35% is in december 2010 losgelaten. Door de lagere rente en het negatieve rendement op de returnportefeuille is het belang van de matchingportefeuille in verhouding toegenomen tot circa 70% ultimo 2011. Het belang van de returnportefeuille is afgenomen naar circa 30%. Gezien de huidige economische omstandigheden en vooruitzichten, is besloten de verhouding vooralsnog niet te wijzigingen. Hierbij wordt tevens verwezen naar de paragraaf “samenstelling van het belegd vermogen”.

Beleggingscommissie

Het Fonds heeft het vermogensbeheer en de beleggingsadministratie, met uitzondering van het vermogensbeheer voor de via de Beschikbare Premie Module en de Vrijwillige Bijspaar Module opgebouwde pensioenkapitalen, uitbesteed aan BNP Paribas Investment Partners.

Het bestuur heeft een mandaat opgesteld waarbinnen de beleggingscommissie kan opereren. De beleggingscommissie draagt zorg voor het feitelijk (doen) beheren van het vermogen van het Fonds. De beleggingscommissie bereidt voorstellen voor over aanpassing van de beleggingsdoelstelling en het strategische beleid ten behoeve van het bestuur. Het dagelijkse beheer van de portefeuille is uitbesteed aan BNP Paribas Investment Partners.

De beleggingscommissie is in 2011 zes keer bijeen geweest. Naast deze bijeenkomsten is er veelvuldig telefonisch contact geweest, zowel tussen de leden van de beleggingscommissie als tussen de leden en de beleggingsadviseurs en vermogensbeheerders.

De beleggingscommissie heeft zich nadrukkelijk verdiept in de gedetailleerde inrichting en de risico's van de beleggingsportefeuille en daarover veelvuldig contact gehad met de vermogensbeheerder. Daarbij werd niet alleen gesproken met de account manager, maar ook met de beleggingsexperts vanwege de specifiek benodigde technische kennis over de beleggingsfondsen.

Mede in verband met het wederom van kracht worden van het herstelplan, de ontwikkeling van de dekkingsgraad en de fors gedaalde rente, heeft het bestuur de beleggingscommissie verzocht haar te adviseren over:

- De invulling en effectiviteit van de matchingportefeuille;
- De vast te stellen strategische mix en invulling over de diverse beleggingscategorieën binnen de returnportefeuille;
- De vast te stellen strategische renteafdekking en het beleid hieromtrent;
- Het te voeren beleid als het herstel achterblijft;
- Het aanscherpen van het beleggingsmandaat voor BNP Paribas Investment Partners en de controle hierop.

Daarnaast heeft het bestuur de beleggingscommissie gevraagd te adviseren over wijzigingen in het vermogensbeheer voor de Beschikbare Premie Module en de Vrijwillige Bijspaar Module opgebouwde pensioenkapitalen, dat is ondergebracht bij Robeco.

Beschikbare Premie Module (BPM)/Vrijwillige Bijspaar Module (VBM)

Naast het vermogensbeheer inzake de Basis Module (eindloonregeling), dat volledig is uitbesteed aan BNP Investment Partners Netherlands N.V., is het vermogensbeheer binnen de BPM- en VBM regeling uitbesteed aan Robeco. In de tabel op de volgende pagina worden de performancecijfers (YTD) van 2011 (en ter vergelijking) 2010 gegeven.

	2011	2010
	%	%
Robeco Emerging Markets Equities D	- 16,8	25,5
MSCI Emerging Markets Standards Index (EUR)	- 15,7	27,1
Robeco European Conservative Equities D	- 1,6	10,6
Robeco	- 5,6	21,0
MSCI World-Index	- 1,8	20,1
Robeco High Yield Bonds BH	3,5	16,1
Barclays Capital US Corporate High Yield + Pan European	3,9	12,9
Delta Lloyd Rente Fonds	5,2	--
Iboxx Euro Overall Index	3,3	--
Roparco Flexioen	2,4	2,3
Totale waarde beleggingen	11.627.151	9.876.933

Eind 2010 heeft Robeco een aantal fondswijzigingen aangekondigd in de samenstelling van de life cycle mixen. Een aantal fondsen werd opgeheven en samengevoegd met een aantal bestaande fondsen. De beleggingscommissie heeft de voorgestelde wijzigingen geanalyseerd. Het bestuur heeft besloten:

- binnen de aandelenportefeuille het Robeco European Equities vanwege teleurstellende resultaten te vervangen door een meer defensieve Europese aandelenstrategie die beoordeeld wordt met vijf sterren van Morningstar;
- binnen de vastrentende portefeuille het Global Bond Fonds, dat opgeheven werd, te vervangen door het Delta Lloyd Rente fonds. Binnen Robeco was er geen alternatief dat voldeed aan de door het bestuur gestelde criteria.

De wijzigingen zijn in januari en februari 2011 doorgevoerd. De wijzigingen hebben geresulteerd in een beter risico-/rendementsprofiel van de life cycle mixen.

De beleggingscommissie heeft ook de monitoring van de resultaten van de Robeco beleggingsfondsen aangescherpt en gekeken naar de kwaliteit van de dienstverlening. Eind 2011 is er een overleg geweest met Robeco waarin een nadere toelichting is gegeven op het achterblijven van de resultaten ten opzichte van de benchmark van met name de aandelenfondsen. Ook zijn nadere afspraken gemaakt om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren.

Vooruitblik 2012

Deze paragraaf geeft de visie weer van de vermogensbeheerder op de ontwikkeling van de beleggingen in 2012 (bron: BNP Paribas Investment Partners N.V.).

De uitdagingen lijken groter dan ooit. De huidige wereldwijde economische context doet vermoeden dat 2012 een jaar van trage of vertragende groei wordt, vooral in de eurozone. Vermoedelijk zal het effect van de groeivertraging in de ontwikkelde markten ook in de opkomende markten voelbaar zijn, ook al kunnen zij sneller dan de rest van de wereld blijven groeien. Omdat de inflatie daar matigt, beschikken de centrale banken in die markten doorgaans over meer bewegingsruimte om de groei te stimuleren. In de ontwikkelde landen zijn de middelen beperkter. Het herstel zal volgens ons wellicht doorzetten in de VS en Japan.

De overheidsfinanciën zullen in 2012 een belangrijk thema blijven. In de eurozone is twijfel gerezen over de werking van de EMU wat de focus van de markten op staatschuldrisico's heeft aangescherpt. Een oplossing, ook zelfs een gedeeltelijke, zal volgens ons tijd vergen en het geduld van de markten op de proef stellen. Om die reden is het nauwelijks mogelijk om een visie op de lange rente te hebben. Enerzijds kan deze verder dalen (doordat 'veilige' staatsobligaties als vluchthaven worden gebruikt) terwijl er ook een kans op stijging is als er inflatie ontstaat of wordt gecreëerd.

De aandelenmarkten van de ontwikkelde landen kunnen onder druk komen als de huidige optimistische winstverwachtingen meer in lijn met de macro groeiprognoses worden gebracht.

EXTERNE CONTACTEN

Het bestuur werkte in 2011 samen met de volgende externe partijen:

Accountant	KPMG Accountants N.V. te Utrecht
Adviserend Actuaris	Mercer Nederland B.V. te 's-Hertogenbosch
Certificerend Actuaris	Aon Hewitt te Rotterdam
Deelnemers- en financiële administratie	ASR Pension Fund Services N.V. te Utrecht
Uitvoering Flexioenregeling	Robeco Direct N.V. te Rotterdam
Risicoherverzekering	ASR Levensverzekeringsmaatschappij N.V. te Utrecht
Vermogensbeheer	BNP Paribas Investment Partners Netherlands N.V. te Amsterdam Zuidoost
Bestuursondersteuning	Montae Bestuurscentrum B.V. te Rijswijk
Compliance officer	Cijfers te Den Haag

ONTWIKKELINGEN OP PENSIOENGEBIED

Uitwerking Pensioenakkoord

In het najaar van 2011 is het wetsvoorstel ‘Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW-ouderdomspensioen en flexibilisering ingangsdatum AOW-ouderdomspensioen’ ingediend bij de Tweede Kamer. In dit wetsvoorstel is een deel van de afspraken uitgewerkt die het kabinet op 10 juni 2011 in het Pensioenakkoord heeft bereikt met de sociale partners. In januari 2012 is een nota van wijziging opgesteld. De Tweede Kamer heeft begin februari 2012 ingestemd met het wetsvoorstel (inclusief nota van wijziging). In het wetsvoorstel wordt geregeld dat de AOW-leeftijd in 2020 omhoog gaat van 65 naar 66 jaar. Daarna zal de AOW-leeftijd iedere vijf jaar worden aangepast aan de toename van de gemiddelde levensverwachting. Hierdoor zal de AOW-leeftijd waarschijnlijk in 2025 worden verhoogd naar 67 jaar. Overigens blijft het mogelijk om vanaf 1 januari 2013 de AOW (gedeeltelijk) op de 65-jarige leeftijd in te laten gaan. Wel wordt dan voor elk jaar dat de AOW geheel eerder ingaat, de netto AOW-uitkering met gemiddeld 6,5% gekort. Ook kan ervoor gekozen worden om de AOW (gedeeltelijk) later in te laten gaan. Voor elk jaar dat de AOW geheel later ingaat, wordt de bruto AOW-uitkering verhoogd met 6,5%.

Naast de verhoging van de AOW-leeftijd worden de fiscale regels voor het opbouwen van aanvullend pensioen afgestemd op de verhoging van de AOW-leeftijd. Dit betekent dat vanaf 1 januari 2014 de pensioenrichtleeftijd van het ‘Witteveenkader’ omhoog gaat van 65 naar 67 jaar. Dit geldt alleen voor het aanvullende pensioen dat vanaf 2014 wordt opgebouwd; bestaande aanspraken worden niet aangetast. Na 2015 vindt een koppeling van de pensioenrichtleeftijd plaats aan de ontwikkeling van de gemiddelde resterende levensverwachting.

Het AOW-pensioen wordt als gevolg van het Pensioenakkoord vanaf 2013 tot en met 2028 jaarlijks extra verhoogd met 0,6% van het huidige AOW-pensioen voor gehuwden. Dit komt neer op 54 euro per jaar bij een volledige AOW (uitgaande van de AOW-bedragen per 1 juli 2011). Deze extra verhoging komt bovenop de standaard indexatie van het bruto AOW-pensioen voor gehuwden en krijgt ook dezelfde indexatie. Voor gehuwden en alleenstaanden geldt dezelfde extra verhoging.

Er lopen nog onderzoeken naar een aantal aspecten van de aanvullende pensioenen. Daarover zullen het kabinet, de sociale partners en externe deskundigen naar verwachting begin 2012 duidelijkheid verschaffen. Er zal een separaat wetgevingstraject komen tot aanpassing van de Pensioenwet en het financieel toetsingskader in het bijzonder.

In het kader van de uitwerking van het Pensioenakkoord treedt het Vitaliteitspakket per 1 januari 2013 in werking. Belangrijkste maatregelen van dit pakket zijn de vervanging van de spaarloonregeling door de regeling Vitaliteitsparen, het versoberen van de Levensloopregeling en de introductie van een werk- en mobiliteitsbonus voor oudere werknemers. Het Vitaliteitspakket is opgenomen in het Belastingplan 2012.

Ingangsdatum AOW

Vanaf 1 april 2012 gaat de AOW niet meer in op de eerste dag van de maand waarin iemand 65 jaar wordt, maar op de verjaardag van die persoon. Hierdoor valt de AOW-uitkering in de maand waarin iemand 65 jaar wordt lager uit (uitgezonderd diegenen die op de eerste dag van de maand jarig zijn). Hoeveel lager ligt aan de dag waarop iemand jarig is. De verschuiving van de AOW-ingangsdatum heeft ook gevolgen voor de einddatum van verschillende werknemersverzekeringen (zoals de WIA/WAO en de WW), de volksverzekering Anw en sociale voorzieningen zoals Wet Wajong en IOAZ. Deze worden ook verschoven naar de 65ste verjaardag. De wijziging van de ingangsdatum van de AOW geldt niet voor de aanvullende pensioenen. Afhankelijk van wat de standaard pensioendatum is kan het dus zijn dat de AOW later ingaat dan het aanvullend ouderdomspensioen waardoor een gat ontstaat.

Governance

Begin 2012 zijn er ook de nodige ontwikkelingen geweest op het gebied van governance. Zo is eind februari 2012 het wetsvoorstel ‘Versterking bestuur pensioenfondsen’ ingediend bij de Tweede Kamer. Het ontwerp-wetsvoorstel gaat uit van twee bestuursmodellen waaruit pensioenfondsen kunnen kiezen:

- een paritair model waarin ook pensioengerechtigden in het bestuur zijn opgenomen. Indien wenselijk kunnen aan het bestuur ook externe deskundigen worden toegevoegd;
- een extern model waarin het bestuur volledig bestaat uit externe beroepsbestuurders. Dit bestuur wordt gecontroleerd door een belanghebbendenorgaan bestaande uit werkgevers, werknemers en pensioengerechtigden.

Verder wordt in het ontwerp-wetsvoorstel het intern toezicht verscherpt. Zo zal de vereiste frequentie van visitatie worden verhoogd.

Op 31 januari 2012 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel Koşer Kaya en Blok. Dit wetsvoorstel kent een nauwe samenhang met het wetsvoorstel ‘Versterking besturen pensioenfondsen’ met betrekking tot de deelname van pensioengerechtigden in de besturen van pensioenfondsen.

In dit verband wordt mede verwezen naar de paragrafen “deskundigheid” en “bestuurssamenstelling”.

Naar verwachting treedt op 1 juli 2012 de wet ‘Bestuur en toezicht’ in werking. Deze wet bevat regels die het aantal functies van bestuursleden en toezichthouders beperken.

PENSIOENREGELING

De pensioenregeling, die is vastgelegd in een pensioenreglement, bestaat uit de volgende delen:

Basis Module

De Basis Module bestaat uit de eindloonregeling, die is vastgelegd in een pensioenreglement en met ingang van 1 januari 2006 is gewijzigd.

Deze regeling geeft de (gewezen) deelnemers aanspraken op:

- ouderdomspensioen met ingangleeftijd 65 jaar;
- tijdelijk ouderdomspensioen vanaf 62 jaar voor degenen die op 31 december 2005 in dienst waren en geboren zijn voor 1 januari 1950;
- partnerpensioen ten behoeve van de partner;
- wezenpensioen ten behoeve van de kinderen van de (gewezen) deelnemer;
- premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

Het deelnemerschap vangt aan op de datum van indiensttreding door de werknemer bij een van de aangesloten werkgevers en eindigt uiterlijk op de ingangsdatum van het ouderdomspensioen ofwel de 65-jarige leeftijd (oude regeling 62 jaar).

Beschikbare Premie Module

De Beschikbare Premie Module is met ingang van 1 januari 2006 ingevoerd en geeft de (gewezen) deelnemers aanspraak op een beschikbare premie boven de salarisgrens van € 55.756 (2011). Deze module wordt, voor wat betreft het overlijdensrisico en de vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid, door het Fonds herverzekerd bij Centraal Beheer Achmea.

De beschikbare premie wordt vastgesteld door een leeftijdsafhankelijk percentage te berekenen over de pensioengrondslag, die gelijk is aan het pensioengevend salaris boven de salarisgrens uit de Basis Module. Het leeftijdsafhankelijke percentage wordt bepaald volgens een staffel. De opbouw vindt plaats door middel van een storting van premies op een aparte beleggingsrekening, die door het Fonds en op naam van de deelnemer wordt geopend bij Robeco. De beschikbare premies worden inclusief het behaalde rendement op de pensioendatum aangewend voor de aankoop van ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen.

Vrijwillige Bijspaar Module

De Vrijwillige Bijspaar Module is een premieovereenkomst die met ingang van 1 januari 2006 is ingevoerd. Als deelnemers aan deze module worden aangemerkt de werknemers die op of na 1 januari 2006 in dienst zijn getreden bij een werkgever en deelnemen in de pensioenregeling of die deelnemer waren in de op 31 december 2005 geldende pensioenregeling.

Deze module biedt deelnemers de mogelijkheid om een extra pensioenkapitaal op te bouwen ten behoeve van de aankoop van een aanvullend ouderdomspensioen en partnerpensioen voorzover fiscale maximale grenzen niet worden overschreden.

De opbouw vindt plaats door middel van een storting van premies op een aparte beleggingsrekening, die door het Fonds en op naam van de deelnemer wordt geopend bij Robeco.

BESTUURSAANDACHT IN 2012

Het bestuur gaat de in de tweede helft van 2011 genomen besluiten over de structuur en werkwijze van en taakverdeling binnen het bestuur implementeren. Het bestuur zal zich, net als in 2011, blijven richten op het strategisch beleid van het Fonds. Dit houdt in dat er in de bestuursvergaderingen minder tijd en aandacht dient te worden besteed aan operationele aangelegenheden.

Deze zullen nadrukkelijk worden uitbesteed aan het externe bestuursbureau en vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst met Montae Bestuurscentrum B.V.. Het bestuursbureau legt aan de hand van een SLA verantwoording af aan het dagelijks bestuur. Dit vraagt bovendien om een actualisering van de bestaande mandaten voor de beleggingscommissie en de communicatiecommissie.

In het eerste kwartaal zal het bestuur de belangrijkste doelstellingen voor 2012 definiëren en elk kwartaal zal er een evaluatie plaatsvinden van de voortgang van het strategisch beleid. Indien nodig zullen bijstellingen van het beleid plaatsvinden volgens een helder plan van aanpak.

Voor de toekomst van het Fonds is 2012 een belangrijk jaar. Naar verwachting is in oktober 2012 bekend welke gevolgen de splitsing van het Abbott concern voor de toekomst van het Fonds heeft. Het bestuur neemt hierin nadrukkelijk een proactieve rol in. Zo heeft het bestuur eind eerste kwartaal van 2012 een document ten behoeve van Abbott Nederland en Abbott US opgesteld met daarin een weergave van de mogelijke toekomstige uitvoeropties en de verantwoordelijkheden van het bestuur ten aanzien van de al aanwezige voorziening pensioenverplichtingen. Het bestuur zal ook in 2012 nadrukkelijk de ontwikkelingen blijven volgen en tussentijds bij de werkgever over de status te informeren.

Ten aanzien van de uitvoering van de Beschikbare Premie Module en Vrijwillige Bijspaar Module door Robeco Pension Providers (hierna Robeco) heeft het bestuur in het eerste kwartaal van 2012 besloten de beleggingscommissie opdracht gegeven een benchmark onderzoek te doen en op basis van de uitkomsten vast te stellen of Robeco naar de toekomst toe nog wel de uitvoerder is waarbij de belangen van alle belanghebbenden het meest gewaarborgd zijn. Aspecten die hierbij een rol spelen zijn de kostenstructuur, communicatie, zorgplicht en de administratieve beheersbaarheid voor de werkgever.

Vermogensbeheer is een belangrijk aandachtsgebied voor 2012. Met name zal aandacht worden besteed aan de gevolgen van de splitsing van Abbott Nederland voor het Fonds en daarmee voor de beleggingen. Vooruitlopend op deze splitsing zal het bestuur het beleggingsbeleid van 2011 niet wezenlijk wijzigen om zodanig een evenwichtige balans tussen risico's, rendement en kosten te bereiken. Maar ook zal het bestuur in 2012, onder verwijzing naar de tabel in de paragraaf "Samenstelling van het belegd vermogen", gelet op het negatieve beleggingsresultaat over 2011 en het risicobeleid van het Fonds, een nadere analyse verrichten op de ontwikkeling van de credit spread. Gebleken is dat de impact van deze credit spread op het behaalde resultaat relatief groot is. Hierbij zal het bestuur onder meer kijken naar specifieke beleggingen in de portefeuille.

Verder gaat er veel aandacht uit naar het risicomanagement en het strategische beleidskader van het Fonds. De werkgroep risicomanagement heeft zich in 2011 al gericht op operationele risico's en uitbestedingsrisico's en zal dit in 2012 continueren. AZL, Robeco, Abbott Nederland / Payroll en het bestuursbureau zijn in het eerste kwartaal van 2012 uitgenodigd om hier een bijdrage aan te leveren. Gelet op de prioritering die de werkgroep binnen risicocategorieën heeft aangebracht worden de financiële risico's op een nog vast te stellen tijdstip opgepakt. Tevens brengt de prioritering met zich mee dat BNP Paribas Investment Partners op dit moment nog niet actief is betrokken.

In april 2012 heeft het bestuur, in nadrukkelijke samenhang met het strategisch beleidskader, een crisisplan opgesteld. Pensioenfondsen (tenzij volledig herverzekerd of een definitief bestuursbesluit tot liquidatie van het pensioenfonds) zijn hiertoe op basis van de Beleidsregel crisisplan pensioenfondsen van DNB verplicht. Dit crisisplan maakt integraal onderdeel uit van de actuariële- en bedrijfstechnische nota en zal daarmee ter advisering aan de deelnemersraad worden voorgelegd. Het strategische beleidskader hangt samen met de doelstellingen van het Fonds en daarmee met onder andere de risicobereidheid van het Fonds en de aangesloten werkgevers en de invulling van de strategische beleggingsportefeuille.

Ten aanzien van het strategisch beleidskader en het crisisplan heeft het bestuur een drietal doelstellingen geformuleerd:

1. het primaire doel van het Fonds is het nakomen van haar pensioenverplichtingen, daarbij in aanmerking nemend dat deze verplichtingen nominaal zijn en er geen sprake is van een toeslag(ambitie), met uitzondering van het (bijzonder) partnerpensioen en het wezenpensioen ingaande voor de pensioenrichtdatum;
2. korte termijn doelstelling is het realiseren van een bepaalde buffer om de kans op bijstorten te verkleinen en voldoende zekerheid in te bouwen om tot een financieel stabiel Fonds te komen;
3. lange termijn doelstelling is een hoge en stabiele dekkingsgraad tot een niveau waarop sprake kan zijn van premiekorting.

Het bestuur heeft vastgesteld dat het crisisplan in werking treedt als de primaire doelstelling tot het uitkeren van pensioenen in gevaar komt. Er is volgens het bestuur sprake van een financiële crisis als de dekkingsgraad lager is dan het Minimaal Vereist Vermogen (104,8%).

Door het bestuur zijn de volgende crisismaatregelen (in volgorde van prioriteit) vastgesteld die, waar nodig, gelijktijdig zullen worden ingezet:

1. bijstorting door aangesloten ondernemingen;
2. premieverhoging;
3. korten van pensioenaanspraken en -rechten.

Indien er zich een crisis voordoet besluit het bestuur na overleg met de aangesloten ondernemingen in welke mate en samenhang bovengenoemde crisismaatregelen worden ingevoerd.

Jaarlijks zal het bestuur het crisisplan evalueren en indien nodig wijzigen.

ACTUARIËLE PARAGRAAF

Actuariële analyse

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten kan als volgt worden weergegeven:

	2011	2010
Resultaat op:		
Premie	940.367	4.180.699
Beleggingsresultaten risico fonds	18.407.341	11.568.129
Rentetoevoeging technische voorziening	- 1.506.818	- 1.244.190
Wijziging marktrente	- 22.409.070	- 11.785.235
	<hr/>	<hr/>
Interest	- 5.508.547	- 1.461.295
Kosten	28.038	26.707
Sterfte	186.051	360.659
Arbeidsongeschiktheid	- 76.250	- 137.883
Mutaties	- 125.163	- 14.036
Overig	5.955	- 75.608
	<hr/>	<hr/>
Totaal saldo van baten en lasten	- 4.549.549	2.879.243
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Toelichting

Premie

Voor de vaststelling van het resultaat op premie wordt de verschuldigde premie vergeleken met de kostendekkende premie.

De verschuldigde premie omvat de premiebijdragen van werkgevers en werknemers en bedraagt € 11.969.840.

De kostendekkende premie omvat de kosten voor pensioenopbouw, de pensioenuitvoerings- en administratiekosten en de risicopremies (uit de post overige lasten). De kostendekkende premie bedroeg in 2011 € 11.969.840.

Het positieve resultaat uit premie van € 940.367 bestaat geheel uit de in de premie opgenomen solvabiliteitsopslag.

Interest

Het resultaat op interest wordt bepaald door het saldo van beleggingsopbrengsten, de aan de technische voorzieningen toe te voegen interest en de impact van de wijziging van de rentetermijnstructuur op de technische voorzieningen.

De beleggingsopbrengsten waren in boekjaar 2011 positief en bedroegen € 18.407.341. De aan de technische voorziening toe te voegen interest bedroeg € 1.506.818 en de impact van de wijziging van de rentetermijnstructuur bedroeg een negatief resultaat van € 22.409.070.

Het negatieve resultaat van € 5.508.547 kan enerzijds worden verklaard door de “mismatch” van de beleggingen ten opzichte van de Technische Voorzieningen (TV). Met name het renterisico blijkt hiervoor verantwoordelijk, maar ook het zakelijke waarden risico voor risico van het fonds blijkt significant. De stijging van de TV door de gewijzigde rentetermijnstructuur was groter dan de hieraan gerelateerde mutatie van de bezittingen. De renteafdekking bedroeg gemiddeld circa 84% en lag hiermee boven het streefniveau van 80%.

Anderzijds kan het negatieve resultaat worden verklaard door de opgelopen credit spread. Deze is opgelopen door de aanwakkerende Europese schuldencrisis en hierdoor toegenomen vrees voor een zogenoemde “double dip” recessie. De opgelopen credit spread heeft voornamelijk binnen de matching portefeuille gezorgd voor een negatief resultaat, maar ook binnen de return portefeuille heeft de stijging van de credit spread geleid tot negatieve resultaten van de opgenomen beleggingen in vastrentende waarden.

Kosten

De werkelijke pensioenuitvoerings- en administratiekosten bedragen € 1.530.816 en zijn als uitvoeringskosten opgenomen in zowel de kostendekkende premie als de verschuldigde premie. Doordat hieruit geen resultaat ontstaat, komt het resultaat van € 28.038 tot stand door een vrijval uit de voorziening excassokosten, die onderdeel uitmaakt van de technische voorzieningen. Deze vrijval bedraagt 1,5% van de som van de uitkeringen en afkopen ter grootte van respectievelijk € 1.754.441 en € 114.747. Vorig jaar is een vergelijkbaar resultaat behaald.

Sterfte

Het resultaat op sterfte bestaat uit een resultaat op langlevensrisico (het gegeven dat pensioengerechtigden langer leven dan verwacht) en een resultaat op overlijdensrisico, waarbij de deelnemers korter leven dan verwacht.

Het Fonds is ultimo boekjaar 2010 overgegaan naar de door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel 2010-2060, met sterftkanscorrectiefactoren gebaseerd op de salarisklasse “hoog”. Het sterfteresultaat in de hiervoor gaande boekjaren is gebaseerd op de het Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel 2005-2055, met leeftijdsterugstellingen.

De overgang op de nieuwe AG Prognosetafel met leeftijdsafhankelijke correctiefactoren heeft geleid tot een daling van de verwachte vrijval voor het langlevensrisico. Op grond van de waargenomen overlijdensgevallen kwamen bij het pensioenfonds minder middelen beschikbaar dan waar op grond van de overlevingstafels was gerekend. Dit heeft per saldo geleid tot een negatief resultaat op langlevensrisico.

In het onderstaande overzicht zijn de resultaten van 2011 en 2010 opgenomen:

(bedragen x € 1.000)	2011	2010
a. Werkelijke vrijval	13	694
b. Verwachte vrijval	- 304	- 396
Saldo langlevensrisico	- 291	298
a. Beschikbare risicopremies	405	445
b. Werkelijke vrijval	1	16
c. Benodigd door overlijden	- 405	- 707
d. Uitkering herverzekeraar	476	309
Saldo overlijdensrisico	477	63
Totaal	186	361

Arbeidsongeschiktheid

Het arbeidsongeschiktheidsrisico heeft betrekking op de premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid en is volledig herverzekerd. Het negatieve resultaat op arbeidsongeschiktheid van € 76.250 wordt in boekjaar 2011 bepaald door de volgende drie componenten.

Het saldo invalidering/revalidering was in 2011 negatief en bedroeg € 210.361. De herverzekeraar heeft in 2011 € 72.083 aan uitkeringen gedaan in het kader van invaliditeit. De voorziening schadereserve (de vordering op de herverzekeraar) is als gevolg van de invalidering/revalidering met € 137.768 toegenomen. Hierdoor is per saldo een negatief resultaat van € 510 ontstaan, waaruit blijkt dat nagenoeg het volledige arbeidsongeschiktheidsrisico is afgedekt.

De in 2011 van de werkgever ontvangen risicopremie bedraagt € 335.872 en de verschuldigde risicopremie aan de herverzekeraar is eveneens € 335.872. Hetgeen heeft geleid tot een resultaat van nul.

In 2011 is de voorziening uitlooptrisico toegenomen met € 75.740. Dit leverde een negatief resultaat van € 75.740 op.

Het totale negatieve resultaat op arbeidsongeschiktheid komt hiermee op € 76.250.

Mutaties en overig

In het boekjaar 2011 zijn 68 inkomende waardeoverdrachten (jaar 2010: 111) en 15 uitgaande waardeoverdrachten (jaar 2010: 26) verwerkt. Per saldo is het totale resultaat op waardeoverdrachten negatief en bedraagt € 94.400.

Het negatieve resultaat op uitkeringen en afkopen bedroeg € 30.908 doordat het bedrag aan werkelijk uitbetaalde uitkeringen en afkopen hoger was dan het bedrag dat voor uitkeringen en afkopen vrijviel uit de TV.

Het resterende resultaat op mutaties/diversen bedroeg € 146 en wordt onder andere verklaard door de gehanteerde factoren bij het gebruik van de flexibele keuzemogelijkheden (uitstel, pensioering, uitruil).

De financiële positie van het pensioenfonds

Vanaf boekjaar 2007 is het Financieel Toetsingskader (FTK) van kracht. Dit betekent dat technische voorzieningen op marktwaarde gewaardeerd dienen te worden en niet kan worden volstaan met een vaste rekenrente zoals onder de Actuariële Principes Pensioenfonds (APP) het geval was. Daarnaast dient rekening te worden gehouden met de toekomstige toename van de overlevingskansen.

De dekkingsgraad op marktwaarde per 31 december 2011 bedraagt 108,8% ten opzichte van 115,5% per 31 december 2010.

Het Minimaal Vereist Vermogen is gelijk aan de technische voorzieningen inclusief de sterftetrend, verhoogd met een opslag voor algemene risico's en bedraagt dus 104,8% van de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds. Onder het FTK is met de huidige dekkingsgraad het Minimaal Vereist Vermogen voor nominale pensioenaanspraken per 31 december 2011 aanwezig en is er geen sprake van een dekkingstekort.

Het Vereist Vermogen is gelijk aan de technische voorzieningen op marktwaarde inclusief sterftetrend, verhoogd met een opslag en is per 31 december 2011 vastgesteld op 108,3% ten opzichte van 109,9% per 31 december 2010. Het Vereist Vermogen is per 31 december 2011 wel aanwezig en onder de FTK-normen is geen sprake van een reservetekort.

Op basis van een eerdere schatting van de dekkingsgraad eind 2011 (108,1%) is het eerder ingediende lange termijn herstelplan weer komen te herleven, hoewel formeel per 31 december 2011 geen sprake is van een reservetekort (definitieve dekkingsgraad is 108,8% en ligt boven de vereiste dekkingsgraad). Naar het zich laat uitzien, verkeert het Fonds sinds december 2011 weer voor een kwartaal in een situatie van reservetekort. Het lange termijn herstelplan blijft derhalve vooralsnog van kracht.

Zwolle, 20 juni 2012

Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland

Het bestuur

H.G.A. van Dam

E. Geervliet

R.W. van de Spreng

F.V.M. Hemeryck

VERSLAG VAN DE DEELNEMERSRAAD

Jaarverslag 2011 Deelnemersraad Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland (SPAN)

In mei 2011 zijn er verkiezingen gehouden voor de deelnemersraad. De nieuw gekozen deelnemersraad heeft een zittingsduur van 3 jaar tot mei 2014. Vanwege de toetreding van AVDH tot het pensioenfonds in 2010 is er ook vanuit deze Abbott vestiging een vertegenwoordiger in de deelnemersraad gekomen. Helaas hebben 2 leden van de gekozen deelnemersraad (kiesgroep ALOG en AVN) afscheid genomen van Abbott. Conform het verkiezingsreglement zijn zij vervangen door de opvolgende kandidaat van de kieslijst.

De samenstelling van de huidige deelnemersraad is als volgt:

Cees van der Stel (voorzitter)	kiesgroep Abbott BV, Hoofddorp
Yvonne Groen (secretaris)	kiesgroep Abbott Laboratories BV, Zwolle
Frank Jager	kiesgroep Abbott Vascular Netherlands BV, Heerlen, (opvolgende kandidaat uit kiesgroep Abbott BV)
Charles Merison	kiesgroep gepensioneerden
Theo G Agricola	kiesgroep Abbott Laboratories BV, Zwolle
Gerben Holtmaat	kiesgroep Abbott Logistics BV Zwolle/Breda
Bert Kemperman	kiesgroep Abbott Logistics BV Zwolle/Breda

Alle nieuwe leden hebben een opleiding bij het SPO gevolgd om de deskundigheid op het gewenste niveau te brengen. Charles Merison heeft bij het SPO een opleiding gevolgd tot bestuurder van het pensioenfonds.

In een gezamenlijke opleidingsdag in mei is het concept jaarverslag van 2010 behandeld. De vorm van het jaarverslag en het lezen ervan is verduidelijkt om te kunnen komen tot een degelijk advies aan het bestuur van SPAN.

De samenwerking van de deelnemersraad met het bestuur van SPAN was in 2011 goed. Er zijn een aantal gezamenlijke vergaderingen geweest en er zijn meerdere adviezen uitgebracht. De inhoud hiervan is vastgelegd in het SPAN-bestuursverslag van 2011.

De termijn van aanlevering van de adviesaanvragen door het SPAN bestuur is meerdere malen kort geweest. Om aanvragen goed te kunnen beoordelen en advies te geven is tijdig geïnformeerd worden wenselijk. Daartegenover heeft ook de deelnemersraad moeite om aan gestelde termijnen te voldoen.

De deelnemersraad heeft de wens om meer te professionaliseren. Beschikbaarheid en tijd van de leden is daarbij een groot knelpunt om adequaat te kunnen functioneren. Er moet onderzocht worden welke vorm van secretariële ondersteuning hiertoe kan bijdragen.

Voor 2012 heeft de deelnemersraad speciale aandacht voor:

- de overgang van de uitvoering van ASR naar AZL;
- de splitsing van Abbott;
- de wijzigingen die besproken worden voor de pensioenwetgeving en de gevolgen voor de pensioenregelingen en pensioenbesturen

De deelnemersraad is voornemens om lid te worden van de Vereniging Platform Deelnemersraden. Dit platform geeft deelnemersraden gelegenheid om kennis en deskundigheid te vergroten.

Zwolle, 20 juni 2012

De deelnemersraad

C.B. van der Stel

D.C. Groen

G.F.M. Holtmaat

H.T.E. Kemperman

M. Muijers

T.G. Agricola

C.M.A. Merison

Oordeel 2011 Verantwoordingsorgaan van het Pensioenfonds van Abbott Nederland

Financiële positie & premiebeleid

Het verantwoordingsorgaan stelt vast dat zowel de dekkingsgraad als het vereist vermogen een dalende trend laten zien ten opzichte van het verslagjaar 2010. Hoewel er (nog) geen sprake is van een reservetekort dient het SPAN bestuur zich volgens het verantwoordingsorgaan de vraag te stellen of de toegepaste FTK parameters voor het vaststellen van de premie houdbaar zijn. Inzake premie wijst het verantwoordingsorgaan met name op de dalende rekenrente (2,5%) van de verzekeraars anno 2012.

Beleggingsbeleid

Het prudente beleggingsbeleid heeft helaas niet kunnen voorkomen dat de dekkingsgraad daalt ondanks de parameters waarop de SPAN beleggingscommissie kan sturen.

Het verantwoordingsorgaan stelt vast dat slechts door de wijziging in de toepassing van de RTS is voorkomen dat SPAN in 2011 in onderdekking is geraakt (bron: beoordeling/toelichting Mercer).

Toeslagenbeleid

Het verantwoordingsorgaan stelt vast dat er geen gevolg is gegeven aan het verzoek in het oordeel van het verantwoordingsorgaan van 2010 inzake het onderwerp koopkrachtbehoud.

Daarom wederom de vraag om visie te ontwikkelen op het toeslagenbeleid en deze te delen met de betrokken partijen.

Communicatie

Het verantwoordingsorgaan constateert dat er actief uitvoering wordt gegeven aan het vastgestelde communicatiebeleid. Er is in 2011 een aantal goed verzorgde nieuwsbrieven uitgebracht door SPAN. Daarnaast is er aan de deelnemers een pensioenfilm en een nieuwe brochure verstrekt.

Ook stelt het verantwoordingsorgaan vast dat er helaas nog steeds geen SPAN website beschikbaar is. Het verantwoordingsorgaan betreurt dit ten zeerste en roept op om de al in 2010 geplande website zo snel mogelijk te lanceren. Er is door het ontbreken van de website een lacune in de communicatie naar gepensioneerden en gewezen deelnemers/slapers.

Evenals in 2010 heeft het verantwoordingsorgaan niet tijdig het (concept) rapport van de certificerend actuaris mogen ontvangen waardoor een totaal oordeel verslagjaar 2011 vooralsnog uit moet blijven.

Uitvoeringskosten

Voorzover het verantwoordingsorgaan kan vaststellen zijn de uitvoeringskosten in 2011 wederom gestegen. We zien in het verslag een uitsplitsing van de kosten. In 2009 en 2010 heeft het verantwoordingsorgaan zorg geuit over deze stijgingen en er is nu ook geen toelichting op het waarom van de stijging. We roepen het SPAN bestuur op om met een schriftelijke reactie te komen naar het verantwoordingsorgaan hoe het SPAN bestuur de uitvoeringskosten beoordeelt in relatie tot de benchmark en of het bestuur de zorg van het verantwoordingsorgaan deelt.

Professionaliteit & functioneren van het bestuur

Vanwege de beschikbaarheid van bestuursleden is de helft van het bestuur in 2011 vervangen. Het verantwoordingsorgaan gaat er van uit dat het bestuur van SPAN adequate maatregelen inzet om de continuïteit van het bestuur en met name deskundigheid, onafhankelijkheid en beschikbaarheid van haar leden te borgen. DNB en de wetgever stellen dit centraal waar het gaat om versterking pensioenfondsbestuur. Het verantwoordingsorgaan zou graag zien dat er meer aandacht komt voor toelichting op het waarom van keuzes, maatregelen en aanbevelingen.

Excedentregeling

Het verantwoordingsorgaan vindt in het jaarverslag de rendementsontwikkelingen van de laatste vijf jaar in de Kerncijfers. Er is een significante discrepantie tussen de resultaten die het pensioenfonds heeft behaald op haar eigen beleggingen en die behaald zijn in de excedentregeling in 2011. Het verantwoordingsorgaan verzoekt het SPAN bestuur aangepast beleid te ontwikkelen, waardoor de rendementsontwikkelingen in zowel de basis- als de excedentregeling meer consistentie vertonen. Het verantwoordingsorgaan zou graag een toelichting ontvangen op de maatregelen die er gaan komen om dit in lijn te brengen.

Zwolle, 20 juni 2012

Het verantwoordingsorgaan

E. Minnesma
D.C. Groen
G.F.M. Holtmaat
H.T.E. Kemperman
C.B. van der Stel
M. Muijers
T.G. Agricola
C.M.A. Merison

REACTIE VAN HET BESTUUR

Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan (VO) voor haar oordeel. In onze reactie houden wij als bestuur de volgorde van de door het VO in haar oordeel genoemde punten aan.

Financiële positie en premiebeleid

Het bestuur merkt op dat zij voor wat betreft de FTK parameters is gehouden aan de regels in de Regeling parameters pensioenfondsen. Mede op basis hiervan heeft het bestuur haar prudente en evenwichtige financiële beleid geformuleerd. Een aanpassing van de parameters kan tot gevolg hebben dat de aan de werkgever in rekening te brengen benodigde premie zal stijgen. Hiermee wordt direct een groter beslag gelegd op de kapitaalspositie van de werkgever. In de uitvoeringsovereenkomst tussen de werkgever en het pensioenfonds zijn duidelijke afspraken vastgelegd over eventuele aanvullende stortingen door de werkgever. In voorkomende situaties van onderdekking waarin het fonds aanvullende middelen nodig heeft kan het fonds hier een beroep op doen. In dit geval is echter geen sprake van een blijvend beroep op kapitaal. Bovendien beziet het bestuur op korte termijn de impact van het Pensioenakkoord en de daaraan gekoppelde herziening van de marktwaarde systematiek.

Beleggingsbeleid

De vaststelling van het VO dat het pensioenfonds als gevolg van de gecorrigeerde RTS niet in onderdekking is geraakt is feitelijk juist. Uiteraard blijft het bestuur de ontwikkeling van de dekkingsgraad permanent volgen. Onder meer aan de hand van de maandelijkse dekkingsgraadrapportage van Mercer.

Toeslagenbeleid

Het bestuur benadrukt dat de huidige pensioenregelingen niet voorzien in enige vorm van toeslagverlening. Het wel of niet alsnog voorzien in toeslagen is aan sociale partners (i.c. de aangesloten werkgevers en de ondernemingsraden). Aan het verzoek van het VO om een toekomstvisie inzake het toeslagenbeleid uit te spreken kan en wil het bestuur, net als in het voorgaand jaar, dan ook geen uitvoering geven. Een visie van het bestuur over toeslagen zonder dat deze onderdeel uit (gaan) maken van de huidige pensioenovereenkomst, kan er toe leiden dat er ten onrechte verwachtingen bij (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden worden gewekt. Het is uiteraard wel de taak van het bestuur om deelnemers te informeren over de inhoud van de pensioenregeling, het bestuur geeft dan ook invulling aan deze taak.

Communicatie

Het bestuur onderschrijft de constatering van het VO inzake de website. Dit laat echter onverlet dat het bestuur hierin wel degelijk actie heeft ondernomen. Eerst heeft het bestuur met ASR overlegd om de toenmalige website voor een bepaalde periode te continueren. ASR heeft echter aangegeven hier niet aan mee te willen werken. Vervolgens is het bestuur in overleg getreden met AZL over de implementatie en onderhoud van een website door AZL en heeft hiervoor een tweetal offertes ontvangen. Het bestuur heeft echter vastgesteld dat de kosten in verhouding tot het verwachte gebruik per deelnemer te hoog zijn.

Het bestuur heeft daarop besloten offertes op te vragen bij andere partijen. Naar verwachting wordt hier in het derde kwartaal van 2012 een besluit over genomen.

Specifiek met betrekking tot het concept rapport van de certificerend actuaaris merkt het bestuur op dat zij dit rapport op 15 juni 2012 heeft ontvangen en dan ook niet eerder heeft kunnen verstrekken. Overigens is het gebruikelijk om dit rapport niet eerder dan in de bestuursvergadering inhoudelijk te bespreken en de (eventuele) bevindingen in de jaarvergadering met het verantwoordingsorgaan te delen.

Uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten zijn ook in 2011 gestegen, de toename ten opzichte van 2010 is voor een zeer groot deel terug te voeren op (al dan niet eenmalige) bijzondere projecten. Hierbij moet gedacht worden aan onder meer de transitie naar AZL, het onderzoek naar de toekomstige uitvoering van de DC regeling, de integratie van Abbott Healthcare, de ALM-studie (inclusief een update in verband met de integratie van Abbott Healthcare), een verdubbeling van de bijdrage aan het toezicht door DNB en het risicomanagement.

Vanzelfsprekend is ook het bestuur voorstander van zo laag mogelijke kosten, maar de kwaliteit van de uitvoering gaat voor. Ten aanzien van de benchmark benadrukt het bestuur dat dit instrument een inzicht kan geven maar dat cijfers niet een op een vergelijkbaar kunnen zijn. Zo zijn er pensioenfondsen waarbij (een deel van) de uitvoeringskosten ook worden gedragen door de werkgever maar waarbij de kosten rechtstreeks (buiten het fonds om) aan werkgever in rekening worden gebracht.

Professionaliteit en functioneren bestuur

Zoals reeds eerdere malen door het bestuur aangegeven, voert zij een actief beleid in het waarborgen van continuïteit en deskundigheid. Het proces inzake de uitbreiding van het bestuur, waarin het bestuur nadrukkelijk een onafhankelijke rol in de communicatie en haar handelen heeft ingenomen als ook het werken met aangescherpte functieprofielen, onderschrijft dit naar de mening van het bestuur volledig.

Excedent regeling

Het bestuur benadrukt dat een aanpassing in het beleggingsbeleid met als doel het meer consistent maken van (de ontwikkeling van) de rendementen in de Basis Module enerzijds en de Beschikbare Premie Module anderzijds niet aan de orde kan zijn. De basisregeling en de excedent regeling verschillen qua financiële- en actuariële opzet, maar ook qua visie die sociale partners hebben op (het doel van) de excedent regeling hebben, te sterk van elkaar. Dit laat uiteraard onverlet dat het bestuur in 2012 veel aandacht heeft voor het beleggingsbeleid, zoals ook vastgelegd in het jaarverslag over 2011.

Zwolle, 20 juni 2012

Het bestuur

JAARREKENING**BALANS OP 31 DECEMBER 2011 (x €1; na verwerking van het saldo van baten en lasten)**

ACTIVA	<i>toelichting</i>	31-12-2011	31-12-2010
<i>Beleggingen voor risico pensioenfond</i>			
Vastgoedbeleggingen	4	5.173.236	4.892.123
Aandelen	5	15.479.298	17.524.840
Vastrentende waarden	6	128.986.500	100.393.928
		<hr/>	<hr/>
		149.639.034	122.810.891
<i>Beleggingen voor risico deelnemers</i>			
Beleggingen beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module	9	11.627.151	9.876.933
<i>Herverzekeringsdeel technische voorzieningen</i>			
Schadereserve arbeidsongeschiktheid	10	970.592	683.122
<i>Vorderingen en overlopende activa</i>			
Vordering op verzekeringsmaatschappijen	11	--	--
Overige vorderingen en overlopende activa	12	1.864.855	2.644.343
<i>Overige activa</i>			
Liquide middelen	13	2.238.275	332.131
		<hr/>	<hr/>
		166.339.907	136.347.420

PASSIVA	<i>toelichting</i>	31-12-2011	31-12-2010
<i>Stichtingskapitaal en reserves</i>			
Stichtingskapitaal / Algemene reserve	14	626.537	6.127.086
Risicoreserve	15	11.628.000	10.677.000
		12.254.537	16.804.086
<i>Technische voorzieningen</i>			
Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	16	139.761.736	108.207.513
Voorziening schadereserve arbeidsongeschiktheid	17	970.592	683.122
		140.732.328	108.890.635
<i>Technische voorzieningen voor risico deelnemers</i>			
Voorziening beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module	18	11.627.151	9.876.933
<i>Overige schulden en overlopende passiva</i>			
Schuld aan verzekeringsmaatschappijen	19	1.202.618	257.155
Overige schulden en overlopende passiva	20	523.273	518.611
		166.339.907	136.347.420

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2011

	<i>toelichting</i>	2011	2010
Baten			
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	21	11.969.840	16.813.660
Premiebijdragen risico deelnemers	22	1.736.711	1.547.492
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	23	18.407.341	11.568.129
Beleggingsresultaten risico deelnemers	24	13.507	754.182
Overige baten	25	587.096	379.902
Lasten			
Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds			
- Pensioenopbouw	26	- 8.200.601	- 6.715.306
- Indexering en overige toeslagen	27	--	--
- Rentetoevoeging technische voorzieningen	28	- 1.506.818	- 1.244.190
- Onttrekking uit technische voorzieningen voor pensioenuitkeringen	29	1.869.188	1.716.791
- Wijziging marktrente	30	- 22.409.070	- 11.785.235
- Wijziging overige actuariële uitgangspunten	31	--	- 3.412.437
- Overige mutaties in de technische voorzieningen	32	- 1.306.922	- 1.776.773
Mutatie voorziening beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module voor risico deelnemers	33	- 1.750.218	- 2.301.674
Pensioenuitkeringen	34	- 1.900.096	- 1.695.150
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	35	- 1.530.816	- 1.490.877
Saldo overdrachten van rechten	36	802.423	1.613.286
Overige lasten	37	- 1.331.114	- 1.092.557
Saldo van baten en lasten		- 4.549.549	2.879.243
Bestemming van het saldo van baten en lasten			
Onttrekking ten laste van c.q. toevoeging ten gunste van de Algemene reserve		- 5.500.549	1.278.445
Toevoeging ten gunste van de Risicoreserve		951.000	1.600.798
Totaal		- 4.549.549	2.879.243

KASSTROOMOVERZICHT

	2011	2010
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen voorschotten premies boekjaar	10.643.000	7.123.683
Ontvangen restant premies / effect stelselwijziging sterftetrend vorig boekjaar	551.710	138.972
Ontvangen bijdragen aanpassing overlevingstafels	--	9.711.000
Ontvangen pensioenuitvoeringskosten boekjaar	1.450.000	1.350.000
Ontvangen c.q. betaalde pensioenuitvoeringskosten vorig boekjaar	100.000	- 65.625
Ontvangen premies beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module	1.736.711	1.547.492
Ontvangen inzake overdracht van rechten	1.120.558	1.853.449
Betaalde pensioenuitkeringen	- 1.900.096	- 1.695.150
Betaald inzake overdracht van rechten	- 285.831	- 417.901
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	- 1.409.302	- 1.217.766
Betaald inzake risicoherverzekering	--	--
Diverse baten	38.994	2.494
	<hr/>	<hr/>
	12.045.744	18.330.648
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	44.849.747	115.274.175
Directe beleggingsopbrengsten	456.429	- 896
Aankoop beleggingen	- 53.687.068	- 131.973.006
Betaalde kosten van vermogensbeheer	- 28.010	- 23.196
Mutatie terugvorderbare dividendbelasting	--	2.053
Storting Robeco beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module	- 1.736.711	- 1.547.492
	<hr/>	<hr/>
	- 10.145.613	- 18.268.362
Netto kasstroom	1.900.131	62.286
Mutaties in overige activa / passiva	6.013	5.843
	<hr/>	<hr/>
Mutatie liquide middelen	1.906.144	68.129
Saldo begin boekjaar	332.131	264.002
	<hr/>	<hr/>
Saldo einde boekjaar	2.238.275	332.131

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE JAARREKENING 2011

1 Inleiding

Het doel van Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland, statutair gevestigd te Zwolle (hierna “het Fonds”) is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het Fonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Het Fonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de volgende aangesloten ondernemingen: Abbott B.V., Abbott Laboratories B.V., Abbott Logistics B.V., Abbott Vascular Devices Holland B.V. en per 1 januari 2012 tevens van Abbott Healthcare B.V., Abbott Healthcare Products B.V., Abbott Biologicals B.V., AMO Netherlands B.V. en STARLIMS Netherlands B.V.

2 Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Het bestuur heeft op 20 juni 2012 de jaarrekening opgemaakt.

3 Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld in euro's.

Beleggingen en technische voorzieningen worden gewaardeerd op actuele waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

In de balans en staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Schattingen hebben voornamelijk betrekking op de technische voorzieningen en de onder overige schulden opgenomen nog te betalen kosten.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Van de gehanteerde valutakoersen is de US dollar de belangrijkste valutakoers. Per 31 december 2011 is 1 Euro gelijk aan USD 1,298150 (31 december 2010: 1 Euro = USD 1,341550).

Beleggingen

Algemeen

In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd op actuele waarde. Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen, worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen. Beleggingen voor risico pensioenfondsen en voor risico deelnemers worden op dezelfde wijze gewaardeerd.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebepaling plaats op basis van de geschatte toekomstige nettokasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de geldende marktrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico; oninbaarheid) en de looptijden.

Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico deelnemers zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor rekening van het Fonds worden aangehouden.

In het boekjaar 2007 is het gedeelte, bestemd voor de beschikbare premie module en de vrijwillige bijspaar module, overgedragen aan Robeco Asset Management te Rotterdam.

Met ingang van het 4^e kwartaal van boekjaar 2010 worden aan- en verkoopkosten van transacties niet meer doorberekend aan de deelnemers.

Herverzekeringen

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. Bij de waardering worden de herverzekerde uitkeringen contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur, onder toepassing van de actuariële grondslagen van het pensioenfonds.

Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen in herverzekeringscontracten worden verantwoord op het moment van toekenning door de herverzekeraar.

Schadereserve arbeidsongeschiktheid

Als schadereserve arbeidsongeschiktheid wordt opgenomen de contante waarde van de op balansdatum in de toekomst nog uit te betalen arbeidsongeschiktheidsuitkeringen en de premievrijstelling van de toekomstig op te bouwen aanspraken.

Stichtingskapitaal en reserves

Algemene reserve

De algemene reserve dient als algemene buffer om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Hierbij valt te denken aan nadelige technische resultaten en tegenvallers in de beleggingsopbrengsten die niet door de risicoreserve kunnen worden opgevangen.

Jaarlijks wordt het resultaat van het Fonds, nadat de risicoreserve op het hieronder beschreven niveau (zowel maximaal of minimaal) is gebracht, ten gunste dan wel ten laste van de algemene reserve gebracht.

Risicoreserve

De risicoreserve heeft tot doel prijsschommelingen op de beurzen en markten op te vangen. In de jaarrekening wordt voor de risicoreserve aansluiting gezocht bij de uitkomsten van de toereikendheidstoets. De hoogte van de risicoreserve is maximaal gelijk aan de grens die in het FTK is gesteld voor het Vereist (Eigen) Vermogen en is minimaal nihil. De risicoreserve wordt gevormd door positieve beleggingsopbrengsten toe te voegen aan deze reserve tot het maximum niveau is bereikt. Indien in enig jaar sprake is van negatieve beleggingsopbrengsten, worden deze in eerste instantie ten laste van de algemene reserve en vervolgens ten laste van de risicoreserve gebracht.

Technische voorzieningen

Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

De technische voorzieningen worden gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente.

Bij de berekening van de technische voorzieningen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken.

Daarnaast wordt bij de berekening van de technische voorzieningen rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De belangrijkste grondslagen voor de bepaling van de technische voorzieningen zijn:

- Overlevingstafels: AG prognosetafel 2010-2060 (startjaar 2012 met correctietabel “Hoog”);
- Marktrente: rentetermijnstructuur DNB;
- Opslag voor excassokosten: 1,5% van de technische voorzieningen;
- Voorziening toekomstige pensioenopbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers: contante waarde van de vrijgestelde pensioenopbouw volledig in voorziening opgenomen.

De technische voorzieningen zijn gelijk aan de contante waarde van de aan achterliggende jaren toe te rekenen pensioenaanspraken vermeerderd met 1,5% voor toekomstige excassokosten.

De overlevingskansen zijn afgeleid uit de AG Prognosetafel 2010-2060. Op deze kansen zijn leeftijd- en inkomensafhankelijke correctiefactoren van toepassing, waarbij de correctietabel “hoog” wordt gehanteerd.

Voor de arbeidsongeschikte deelnemers wordt de contante waarde van de toekomstige pensioenopbouw in de technische voorzieningen opgenomen.

Bij de vaststelling van de contante waarden wordt gebruik gemaakt van de bovenstaande sterftegrondslagen en rekenrente.

Voorziening uitloopriscio

Met ingang van het boekjaar 2009 is bij de vaststelling van de technische voorzieningen rekening gehouden met een reservering voor het tweejarig uitloopriscio met betrekking tot arbeidsongeschiktheid (voorziening uitloopriscio). Deze voorziening bestaat uit de risicopremies voor het vrijstellingsrisico uit het huidige plus het voorgaande boekjaar. Ieder jaar wordt deze voorziening aangepast door de risicopremie uit het betreffende boekjaar toe te voegen en de risicopremie uit het minst recente boekjaar te laten vrijvallen.

Voorziening schadereserve arbeidsongeschiktheid

Het risico op arbeidsongeschiktheid is ondergebracht bij de herverzekeraar. Met betrekking tot de toekomstige premievrijstelling wordt door de herverzekeraar een reserve aangehouden. Deze reserve wordt in mindering gebracht op de technische voorzieningen die door ASR Pension Fund Services voor het Fonds worden vastgesteld.

De schadereserve arbeidsongeschiktheid wordt vastgesteld uitgaande van de fondsgrondslagen en dit betekent dat in deze voorziening rekening wordt gehouden met een opslag voor excassokosten en de voorziening aanpassing overlevingstafels.

De uitgestelde herverzekerde uitkeringen hebben betrekking op uitkeringen uit hoofde van de met ASR Levensverzekering N.V. gesloten collectieve overeenkomst inzake herverzekering van overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's.

Met de herverzekeraar is een (technische) winstdelingsregeling overeengekomen. Het pensioenfonds krijgt 50% van de cumulatieve technische winst over de contractperiode 2007 tot 2012. Een cumulatief technische verlies is geheel voor rekening van de herverzekeraar.

Technische voorzieningen voor risico deelnemers

De waardering van de technische voorzieningen voor risico deelnemers wordt bepaald door de waardering van de tegenover deze voorzieningen aangehouden beleggingen.

Voorziening beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module

De voorziening beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module muteert jaarlijks door toevoeging c.q. onttrekking van door deelnemers gespaarde bedragen alsmede het behaalde rendement. Deze voorziening komt volledig voor rekening en risico van de deelnemers.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Beleggingsopbrengsten

Onder deze post zijn de directe en indirecte beleggingsopbrengsten verantwoord, onder aftrek van de kosten van vermogensbeheer.

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rente, dividend en soortgelijke opbrengsten. De indirecte beleggingsopbrengsten omvatten de gerealiseerde en ongerealiseerde waardemutaties en valutaresultaten.

Pensioenuitvoerings- en administratiekosten

De pensioenuitvoerings- en administratiekosten, met uitzondering van de kosten voor vermogensbeheer, komen ten laste van de werkgevers.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum.

TOELICHTING BIJ DE BALANS OP 31 DECEMBER 2011

ACTIVA

Beleggingen voor risico pensioenfonds

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Totaal
Stand per 1 januari 2010	3.719.970	14.918.268	75.869.700	94.507.938
Aankopen/verstrekkingen	1.006.835	19.394.615	111.571.556	131.973.006
Verkopen/aflossingen	- 383.431	- 19.018.351	- 95.872.393	- 115.274.175
Gerealiseerde resultaten	26.270	1.585.869	2.126.073	3.738.212
Herwaardering	522.479	644.439	6.698.992	7.865.910
Stand per 31 december 2010	4.892.123	17.524.840	100.393.928	122.810.891
Aankopen/verstrekkingen	1.380.633	12.105.910	40.200.525	53.687.068
Verkopen/aflossingen	- 342.790	- 12.302.157	- 32.204.800	- 44.849.747
Gerealiseerde resultaten	20.912	- 181.526	- 15.647	- 176.261
Herwaardering	- 777.642	- 1.667.769	20.612.494	18.167.083
Stand per 31 december 2011	5.173.236	15.479.298	128.986.500	149.639.034

4 Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen bestaan volledig uit indirecte beleggingen in vastgoed.

5 Aandelen

De aandelen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2011	2010
Aandelen emerging markets	6.765.417	7.771.615
Aandelenbeleggingsfondsen	8.713.881	9.753.225
Stand per 31 december	15.479.298	17.524.840

De belegging in Aandelen emerging markets betreft voornamelijk aandelen uit de opkomende landen. Deze belegging houdt een hoge risicograad in, door de politieke en economische situatie van de opkomende markten, gekoppeld aan de beperkingen die worden opgelegd aan beleggingen, aan tegenpartijen, aan de hogere volatiliteit van de markt en een risico van illiquiditeit van bepaalde portefeuillebeleggingen.

De belegging in Aandelenbeleggingsfondsen betreft de belegging in BNP Paribas Global High Income Equity Fund. Dit fonds belegt wereldwijd in aandelen van ondernemingen met een relatief hoog dividendrendement. Bij de selectie van aandelen wordt gelet op de duurzaamheid van het dividendbeleid. Daarnaast wordt gestreefd naar een evenwichtige spreiding over landen en sectoren.

6 Vastrentende waarden

De vastrentende waarden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2011	2010
Obligaties	6.155.810	6.100.437
Credit funds	16.631.587	15.566.665
Obligatiebeleggingsfondsen (LDI)	62.545.430	38.665.746
BNPPL1 Bd Government EURO I (LDI)	43.653.673	40.061.080
Stand per 31 december	128.986.500	100.393.928

De belegging in Obligaties betreft voornamelijk staatsobligaties en in mindere mate bedrijfsobligaties uitgegeven door de opkomende landen in de hele wereld. Deze belegging houdt een hoge risicograad in, door de politieke en economische situatie van de opkomende markten, gekoppeld aan de beperkingen die worden opgelegd aan beleggingen, aan tegenpartijen, aan de hogere volatiliteit van de markt en een risico van lagere liquiditeit van bepaalde portefeuillebeleggingen.

De belegging in Credit funds betreft in hoofdzaak beleggingen in obligaties van hoge kwaliteit met vaste en variabele rente met als doel een constant rendement te realiseren.

Door het Fonds wordt belegd in Liability Driven Investments (LDI) fondsen. Deze fondsen beleggen in langlopende obligaties en houden posities aan in interest rate swaps. Door te beleggen in deze fondsen wordt de duration van de portefeuille vergroot en hierdoor het renterisico van het Fonds verlaagd.

De duration (gemiddelde looptijd) van de totale portefeuille in vastrentende waarden is ultimo 2011 23,02 jaar (ultimo 2010: 23,20 jaar). De duration van de in de rendementsportefeuille opgenomen obligaties is 4,11 jaar (ultimo 2010: 5,09 jaar) en van de LDI fondsen (matchingportefeuille) 27,08 jaar (ultimo 2010: 25,57 jaar).

De verdeling van de vastrentende waarden naar regio is als volgt:

	2011	2010
Europa	122.830.690	94.293.491
Emerging markets	6.155.810	6.100.437
Stand per 31 december	128.986.500	100.393.928

Beleggingen voor risico deelnemers

9 Beleggingen beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module

	2011	2010
Stand per 1 januari	9.876.933	7.575.259
Stortingen / opnames	1.736.711	1.547.492
Switches	- 31	- 60
Directe kosten	--	- 2.054
Beleggingsresultaten	13.538	756.296
Stand per 31 december	11.627.151	9.876.933

Met ingang van het 4^e kwartaal van boekjaar 2010 worden aan- en verkoopkosten van transacties niet meer doorberekend aan de deelnemers.

De specificatie van de beleggingen per module is als volgt:

	2011	2010
<i>Beschikbare premie module</i>		
Stand per 1 januari	7.250.586	5.453.926
Stortingen / opnames	1.480.889	1.247.018
Switches	383.978	- 30
Directe kosten	--	- 1.577
Beleggingsresultaten	8.066	551.249
Stand per 31 december	9.123.519	7.250.586

	2011	2010
<i>Vrijwillige bijspaar module</i>		
Stand per 1 januari	2.626.347	2.121.333
Stortingen / opnames	255.822	300.474
Switches	- 384.009	- 30
Directe kosten	--	- 477
Beleggingsresultaten	5.472	205.047
Stand per 31 december	2.503.632	2.626.347
Totaal per 31 december	11.627.151	9.876.933

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

10 Schadereserve arbeidsongeschiktheid

	2011	2010
Stand per 1 januari	683.122	726.227
Rentetoevoeging technische voorzieningen	8.853	9.463
Overige mutaties	137.768	- 113.567
Wijziging RTS	140.849	53.379
Aanpassing overlevingstafels	--	7.620
Stand per 31 december	970.592	683.122

De uitgestelde herverzekerde uitkeringen hebben betrekking op uitkeringen uit hoofde van de met ASR Levensverzekering N.V. gesloten collectieve overeenkomst inzake herverzekering van overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's.

De schadereserve arbeidsongeschiktheid wordt vastgesteld uitgaande van de fondsgrondslagen en dit betekent dat in deze voorziening rekening wordt gehouden met een opslag voor excassokosten en de voorziening aanpassing overlevingstafels.

Met de herverzekeraar is een (technische) winstdelingsregeling overeengekomen. Het pensioenfonds krijgt 50% van de cumulatieve technische winst over de contractperiode 2007 tot 2012. Een cumulatief technisch verlies is geheel voor rekening van de herverzekeraar.

Op balansdatum bedraagt het cumulatieve technische resultaat € 1.141.964 negatief (100%) en is als volgt samengesteld:

	2011	2010
Stand per 1 januari	906.339	209.476
Technische resultaat boekjaar	558.598	689.992
Claim inzake uitlooptijd i.v.m. beëindiging overeenkomst	- 2.627.656	--
Intrest boekjaar	20.755	6.871
Stand per 31 december	- 1.141.964	906.339

Zoals in de laatste alinea op pagina 63 is aangegeven komt een cumulatief technisch verlies geheel voor rekening van de herverzekeraar en is daarmee de last voor het pensioenfonds nihil.

Een voorwaardelijke vordering uit hoofde van winstdeling wordt niet in de balans opgenomen.

Vorderingen en overlopende activa

11 Vordering op verzekeringsmaatschappijen

De Vordering op verzekeringsmaatschappijen betreft de rekening-courant verhouding inzake risicoherverzekering met ASR Levensverzekering N.V. Voor het verloop van de rekening-courant zie pagina 72 van dit jaarverslag.

12 Overige vorderingen / overlopende activa

In deze balanspost zijn de volgende posten begrepen:

	2011	2010
Vordering op sponsor(s)	1.826.574	2.606.062
Waardeoverdrachten	38.281	38.281
Stand per 31 december	1.864.855	2.644.343

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Vordering op sponsor(s)

De Vordering op sponsor(s) betreft de rekening-courant verhouding met de aangesloten werkgevers. Het verloop van de rekening-courant is als volgt:

	2011	2010
Stand per 1 januari	2.606.062	3.810.621
Ontvangen c.q. betaald:		
uitvoeringskosten vorig boekjaar	- 100.000	65.625
ov. betalingen inz. vorig boekjaar	- 551.710	- 138.972
bijdrage aanpassing overlevingstafels	--	- 2.011.000
Wijziging bijdrage aanpassing overlevingstafels 2009	--	- 1.015.275
Subtotaal	1.954.352	710.999
<u>Kostendeckende premie</u>		
Stortingskoopsommen	6.563.110	5.223.782
Backservice koopsommen	1.637.491	1.491.525
Risicopremies	1.298.056	1.014.339
Opslag solvabiliteit	940.367	827.072
Uitvoeringskosten	1.530.816	1.490.877
	11.969.840	10.047.595
Ontv. voorschot jaarlijkse premie	- 10.643.000	- 7.123.683
Ontv. voorschot uitvoeringskosten	- 1.450.000	- 1.350.000
	- 12.093.000	- 8.473.683
Bijdrage aanpassing overlevingstafels	--	7.700.000
Ontvangen bijdrage aanpassing overlevingstafels	--	- 7.700.000
	--	0
Subtotaal (transporteren)	1.831.192	2.284.911

	2011	2010
Subtotaal (transport)	1.831.192	2.284.911
Vordering op AVDH inzake:		
collectieve waardeoverdracht	--	244.639
bijdrage aanpassing overlevingstafels in het kader van de aanspraken u.h.v. de:		
- collectieve waardeoverdracht	--	55.038
- reguliere inkoop	--	26.302
	--	325.979
Storting Robeco beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module	1.736.711	1.545.438
Bijdragen beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module	- 1.736.711	- 1.545.438
	0	0
Te verrekenen pensioenpremies	- 4.618	- 4.828
Stand per 31 december	1.826.574	2.606.062

De bijdrage aanpassing overlevingstafels betreft de bijdrage van de werkgevers in het kader van de wijziging overlevingsgrondslagen per 31 december 2010. Met de werkgever is in de uitvoeringsovereenkomst overeengekomen dat grondslagwijzigingen in de verschuldigde premie worden doorberekend.

Waardeoverdrachten

Deze post betreft 1 waardeoverdracht die nog moeten worden afgehandeld.

Overige activa

13 Liquide middelen

	2011	2010
ABN AMRO Bank (“inzake beleggingen”)	1.538.727	196.996
ABN AMRO Bank (“huishoudrekening”)	699.548	135.135
Stand per 31 december	2.238.275	332.131

PASSIVA

Stichtingskapitaal en reserves

14, 15 Overige reserves

	Algemene reserve	Risico- reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2010	4.848.641	9.076.202	13.924.843
Bestemming saldo van baten en lasten	1.278.445	1.600.798	2.879.243
Stand per 31 december 2010	6.127.086	10.677.000	16.804.086
Bestemming saldo van baten en lasten	- 5.500.549	951.000	- 4.549.549
Stand per 31 december 2011	626.537	11.628.000	12.254.537

Algemene reserve

De algemene reserve dient als algemene buffer om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Hierbij valt te denken aan nadelige technische resultaten en tegenvallers in de beleggingsopbrengsten die niet door de risicoreserve kunnen worden opgevangen. Jaarlijks wordt het resultaat van het Fonds, nadat de risicoreserve op het hierboven beschreven niveau (zowel maximaal of minimaal) is gebracht, ten gunste dan wel ten laste van de algemene reserve gebracht.

Solvabiliteit

	2011	2010
Minimaal Vereist Vermogen	104,8%	104,7%
Vereist Vermogen	108,3%	109,9%
Fondsvermogen	152.016	125.011
Dekkingsgraad (FTK)	108,8%	115,5%

Het op basis van het FTK gedefinieerd Minimaal Vereist Vermogen voor nominale pensioenaanspraken is per 31 december 2011 aanwezig. Ook het Vereist Vermogen is per 31 december aanwezig.

Voor de berekening van het Vereist Vermogen wordt gebruik gemaakt van een door De Nederlandsche Bank ontwikkelde standaardtoets, de zogenaamde S-toets. Een globale toetsing van de beleggingsportefeuille en het beleggingsbeleid geeft geen aanleiding tot het uitvoeren van een nader onderzoek naar de toepasbaarheid van het standaard model.

Op basis van de dekkingsgraad per 31 december 2008 heeft het Fonds begin 2009 zowel een kortetermijn- als een langetermijnherstelplan opgesteld.

Indien de dekkingsgraad drie opeenvolgende kwartalen hoger is dan de vereiste dekkingsgraad is het Fonds uit herstel. Naar het zich laat uitzien, verkeert het Fonds sinds december 2011 weer voor een kwartaal in een situatie van reservetekort. Het lange termijn herstelplan blijft derhalve vooralsnog van kracht.

Risicoreserve

De risicoreserve heeft tot doel prijsschommelingen op de beurzen en markten op te vangen. In de jaarrekening wordt voor de risicoreserve aansluiting gezocht bij de uitkomsten van de toereikendheidstoets. De hoogte van de risicoreserve is maximaal gelijk aan de grens die in het FTK is gesteld voor het Vereist (Eigen) Vermogen en is minimaal nihil. De risicoreserve wordt gevormd door positieve beleggingsopbrengsten toe te voegen aan deze reserve tot het maximum niveau is bereikt. Indien in enig jaar sprake is van negatieve beleggingsopbrengsten, worden deze in eerste instantie ten laste van de algemene reserve en vervolgens ten laste van de risicoreserve gebracht.

De risicoreserve bedraagt in 2011 8,3% (= 108,3% - 100,0%) van de TV voor risico pensioenfondsen; in 2010 bedroeg de risicoreserve 9,9% (= 109,9% - 100,0%) van de TV voor risico pensioenfondsen.

Technische voorzieningen

	2011	2010
Technische voorzieningen voor risico pensioenfondsen	139.761.736	108.207.513
Voorziening schadereserve arbeidsongeschiktheid	970.592	683.122
Stand per 31 december	140.732.328	108.890.635

16 Technische voorzieningen voor risico pensioenfondsen

Het mutatieoverzicht voor de technische voorzieningen voor risico pensioenfondsen is als volgt:

	2011	2010
Stand 1 januari	108.207.513	84.990.363
Pensioenopbouw	8.200.601	6.715.306
Rentetoevoeging technische voorzieningen	1.506.818	1.244.190
Ottrekking uit technische voorzieningen voor pensioenuitkeringen	- 1.869.188	- 1.716.791
Wijziging marktrente	22.409.070	11.785.235
Aanpassing overlevingstafels	--	3.412.437
Overige mutaties in de technische voorzieningen	1.306.922	1.776.773
Stand 31 december	139.761.736	108.207.513

Gedurende het boekjaar 2011 is de marktrente gedaald. De 30 jaars-rente in de DNB FTK RTS is gedaald van 3,46% (eind 2010) naar 2,72% (eind 2011). De interne rentevoet voor een gemiddeld pensioenfonds op basis van deze RTS is gedaald van 3,41% (eind 2010) naar 2,74% (eind 2011). Voor een toelichting op de verschillende posten wordt verwezen naar de toelichting op de verschillende posten uit de staat van baten en lasten.

De post "Overige mutaties in de technische voorzieningen" bevat de volgende onderdelen:

	2011	2010
Sterfte	268.123	- 51.659
Arbeidsongeschiktheid	210.361	65.938
Voorziening uitlooprisico	75.740	140.237
Overgenomen pensioenverplichtingen (inkomende waardeoverdracht)	1.203.128	1.686.587
Overgenomen pensioenverplichtingen (collectieve waardeoverdracht)	--	494.305
Overgedragen pensioenverplichtingen (uitgaande waardeoverdracht)	- 306.305	- 730.550
Overige mutaties	- 144.125	171.915
Totaal	1.306.922	1.776.773

De technische voorzieningen naar categorieën van deelnemers is als volgt samengesteld:

	2011	2010
Actieve deelnemers	92.121.501	70.686.415
Pensioengerechtigden	23.829.320	18.714.808
Arbeidsongeschikten ⁴	1.905.527	2.414.232
Gewezen deelnemers	19.239.641	14.267.251
Netto pensioenverplichtingen	137.095.989	106.082.706
Voorziening excassokosten	2.056.440	1.591.240
Voorziening uitlooprisico	609.307	533.567
Stand per 31 december	139.761.736	108.207.513

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand.

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

⁴ Inclusief voorziening schadereserve

Toeslagverlening

Op het partner- en het wezenpensioen, dat ingaat voor de pensioenrichtdatum, wordt op basis van het bepaalde over toeslagen in het pensioenreglement een onvoorwaardelijke toeslag verleend van 3% van het partnerpensioen dan wel wezenpensioen van het voorafgaande jaar.

Deze toeslag wordt verleend tot de datum van waarop de (gewezen) deelnemer de pensioenrichtdatum zou hebben bereikt en wordt verwerkt in de vaststelling van de premie en de technische voorzieningen. Het Fonds loopt hierdoor geen toeslagrisico.

Behoudens de bovengenoemde toeslag van het partner- en wezenpensioen kent de pensioenovereenkomst geen indexatie. Op basis van de uitvoeringsovereenkomst welke expireert zal er daarom geen indexatie zijn gedurende de looptijd. Eveneens zal er gedurende die periode geen premiekorting van toepassing zijn.

17 Voorziening schadereserve arbeidsongeschiktheid

Het mutatieoverzicht van de voorziening schadereserve arbeidsongeschiktheid is als volgt:

	2011	2010
Stand 1 januari	683.122	726.227
Rentetoevoeging technische voorzieningen	8.853	9.463
Overige mutaties	137.768	- 113.567
Wijziging RTS	140.849	53.379
Aanpassing overlevingstafels	--	7.620
Stand 31 december	970.592	683.122

De uitgestelde herverzekerde uitkeringen hebben betrekking op uitkeringen uit hoofde van de met ASR Levensverzekering N.V. gesloten collectieve overeenkomst inzake herverzekering van overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's.

De schadereserve arbeidsongeschiktheid wordt vastgesteld uitgaande van de fondsgrondslagen en dit betekent dat in deze voorziening rekening wordt gehouden met een opslag voor excassokosten en de voorziening aanpassing overlevingstafels.

Met de herverzekeraar is een (technische) winstdelingsregeling overeengekomen. Het pensioenfonds krijgt 50% van de cumulatieve technische winst over de contractperiode 2007 tot 2012. Een cumulatief technisch verlies is geheel voor rekening van de herverzekeraar.

De overeenkomst inzake de herverzekering van overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's is per 31 december 2011 beëindigd. Als gevolg hiervan is op het cumulatieve technische resultaat een claim inzake het uitlooprisico ad € 2.627.656 in mindering gebracht.

Na afronding van alle werkzaamheden volgt de definitieve afrekening waarin nagekomen mutaties meegenomen worden.

Op balansdatum bedraagt het cumulatieve technische resultaat in totaliteit € 1.141.964 negatief (31 december 2010: € 906.339 positief).

Technische voorzieningen voor risico deelnemers

18 Voorziening beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module

	2011	2010
Stand per 1 januari	9.876.933	7.575.259
Gespaarde bedragen deelnemers	1.736.711	1.547.492
Rendement over gespaarde bedragen	13.538	756.296
Switches	- 31	- 60
Directe kosten	--	- 2.054
Stand per 31 december	11.627.151	9.876.933

Met ingang van het 4^e kwartaal van boekjaar 2010 worden aan- en verkoopkosten van transacties niet meer doorberekend aan de deelnemers.

De specificatie van de voorziening per module is als volgt:

	2011	2010
<i>Beschikbare premie module</i>		
Stand per 1 januari	7.250.586	5.453.926
Gespaarde bedragen deelnemers	1.480.889	1.247.018
Rendement over gespaarde bedragen	8.066	551.249
Switches	383.978	- 30
Directe kosten	--	- 1.577
Stand per 31 december	9.123.519	7.250.586
<i>Vrijwillige bijspaar module</i>		
Stand per 1 januari	2.626.347	2.121.333
Gespaarde bedragen deelnemers	255.822	300.474
Rendement over gespaarde bedragen	5.472	205.047
Switches	- 384.009	- 30
Directe kosten	--	- 477
Stand per 31 december	2.503.632	2.626.347
Totaal per 31 december	11.627.151	9.876.933

Overige schulden en overlopende passiva

19 Schuld aan verzekeringsmaatschappijen

De Schuld aan verzekeringsmaatschappijen betreft de rekening-courant verhouding inzake risicoherverzekering met ASR Levensverzekering N.V. Het verloop van de rekening-courant is als volgt:

	2011	2010
Stand per 1 januari	257.155	- 526.945
Betaling aan ASR Levensverzekering N.V.	--	--
Premies inzake overlijdensrisico	962.184	740.904
Premies inzake arbeidsongeschiktheidsrisico	335.872	273.435
Uitkeringen inzake overlijdensrisico	- 476.000	- 309.000
Correctie uitkeringen inzake arbeidsongeschiktheidsrisico voorgaand boekjaar	--	- 96
Uitkeringen inzake arbeidsongeschiktheidsrisico	- 72.083	- 68.292
Technische resultatendeling	--	--
Vaste vergoeding voor administratiekosten	10.000	10.000
Vergoeding voor kosten vermogensbeslag	152.432	121.767
Correctie intrest voorgaand boekjaar	--	1.223
Intrest boekjaar	33.058	14.159
Stand per 31 december	1.202.618	257.155

In 2011 is er sprake van 1 overlijdensgeval die leidde tot de genoemde vordering ad € 476.000; in 2010 was er 1 overlijdensgeval met een totaal bedrag ad € 309.000.

20 Overige schulden / overlopende passiva

	2011	2010
Belastingen en premies sociale verzekeringen	41.298	39.922
Waardeoverdrachten	37.879	5.575
Nog te betalen kosten	444.096	473.114
Stand per 31 december	523.273	518.611

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

De schuld uit hoofde van belastingen en sociale verzekeringen bestaat per balansdatum uit de volgende componenten:

	2011	2010
Ingehouden loonheffing boekjaar	441.424	407.386
Afgedragen loonheffing boekjaar	- 407.578	- 372.923
Ingehouden bijdragen zvw boekjaar	77.765	63.114
Afgedragen bijdragen zvw boekjaar	- 70.294	- 57.641
Afrondingsverschillen loonheffing	- 19	- 14
Stand per 31 december	41.298	39.922

Waardeoverdrachten

Deze post betreft 1 waardeoverdracht die in 2012 wordt afgehandeld.

Nog te betalen kosten

De Nog te betalen kosten kunnen als volgt per crediteur worden gespecificeerd:

	2011	2010
Accountantskosten KPMG	25.000	25.000
Advieskosten Mercer	92.368	83.769
Advieskosten Montae	116.857	105.879
Advieskosten Hewitt	15.000	15.000
Advieskosten Cardano	5.355	5.355
Aanslag DNB	--	11.552
Aanslag AFM	--	6.800
Cursuskosten	1.195	--
Kostenvergoedingen ASR PFS inzake administratie	180.535	216.145
Kostenvergoedingen BNP Paribas IP inzake vermogensbeheer	5.950	2.975
Diverse kosten	1.836	639
Stand per 31 december	444.096	473.114

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het Fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het Fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het Fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het Fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd.

Indien de solvabiliteit van het Fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het Fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet herzien. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het Fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

De aanwezige dekkingsgraad heeft zich als volgt ontwikkeld:

	2011	2010
	%	%
Dekkingsgraad FTK per 1 januari	115,5%	116,4%
Nieuwe aanspraken	- 0,3%	3,4%
Uitkeringen	0,3%	0,3%
Wijziging RTS, gevolgen technische voorziening	- 19,8%	- 14,2%
Beleggingsresultaat	14,0%	11,1%
Overige	- 0,9%	- 1,5%
Dekkingsgraad FTK per 31 december	108,8%	115,5%

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- indexatiebeleid

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Het pensioenfonds is onderhevig aan risico's. Hieronder wordt ingegaan op een aantal risico's die relevant zijn voor uitvoering van de pensioenregeling. Deze beschrijving is bedoeld om belanghebbenden inzicht te geven in de risico's binnen het Fonds en de wijze waarop het bestuur daarmee omgaat.

Bij de berekening van de buffers past het Fonds de standaardmethode toe. Voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de feitelijke asset mix in de evenwichtssituatie.

De verdeling van de risicoreserve over de verschillende risicofactoren is als volgt:

	2011 (strategische mix)	2010 (huidige mix)
S1 Renterisico	4.355.000	4.428.000
S2 Zakelijke waardenrisico	5.770.000	5.686.000
S3 Valutarisico	3.596.000	3.579.000
S4 Commodities risico	--	--
S5 Kredietrisico	2.656.000	1.398.000
S6 Verzekeringstechnisch risico	6.151.000	4.703.000
Subtotaal	22.528.000	19.794.000
Diversificatie effect (als gevolg van wortelformule)	- 10.900.000	- 9.117.000
Stand per 31 december	11.628.000	10.677.000

Marktrisico (S1, S2, S3)

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het renterisico (S1), het prijs(koers)risico (S2) en het valutarisico (S3). De strategie van het Fonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall-marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

Renterisico (S1)

Het renterisico omvat het effect van de meest ongunstige wijziging van de rente- (termijnstructuur). Zowel bezittingen als verplichtingen van het pensioenfonds moeten conform het Financieel Toetsingskader worden gewaardeerd tegen marktrente. In dit kader zal doorgaans een rentedaling het meest ongunstig zijn, een daling van de rente leidt namelijk tot een verhoging van de voorziening en tot een waardestijging van de vastrentende waarden.

Om dit risico te beperken is voor de bezittingen een matchingportefeuille ingericht. Deze vorm van beheer van het renterisico zorgt ervoor dat de duration van de bezittingen ongeveer gelijk is aan de duration van de verplichtingen. Hierdoor wijzigt de verhouding tussen de waarde van de bezittingen en de waarde van de verplichtingen nauwelijks op het moment dat de rente wijzigt.

Het renterisico wordt afgedekt met behulp van rentederivaten (interest rate swaps en futures). De vermogensbeheerder voert hiervoor het collateral management en stelt hoge eisen aan de tegenpartijen en kwaliteit van het onderpand.

Het effect van een mismatch van bezittingen en verplichtingen kan de dekkingsgraad behoorlijk beïnvloeden. Indien de duration van de bezittingen veel lager is dan de duration van de verplichtingen, zal de waarde van de bezittingen relatief minder heftig reageren op een rentewijziging dan de waarde van de verplichtingen.

De duration van de vastrentende waarden en de technische voorzieningen kunnen als volgt worden weergegeven:

	Balans- waarde 2011	Duration 2011	Duration 2010
Vastrentende waarden rendementsportefeuille	22.787.397	4,11	5,09
LDI fondsen matchingportefeuille	106.199.103	27,08	25,57
Totaal vastrentende waarden	128.986.500	23,02	23,20
Technische voorzieningen eigen rekening voor risico fonds	139.761.736	23,92	23,53

Zakelijke waardenrisico

Het zakelijke waardenrisico omvat het risico dat de zakelijke waarden dalen door omstandigheden in de markten waarin wordt belegd. Door de beleggingen over meerdere markten te spreiden wordt het zakelijke waardenrisico afgedekt.

Het pensioenfonds spreidt de zakelijke waarden over meerdere markten.

De portefeuille in zakelijke waarden kan als volgt worden toegelicht:

	2011		2010	
		%		%
Emerging markets	6.765.417	43,7	7.771.615	44,3
Wereld (inclusief Europa)	8.713.881	56,3	9.753.225	55,7
Stand per 31 december	15.479.298	100,0	17.524.840	100,0

Prijrisico (S2)

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie.

In aanvulling hierop kan het prijrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

De segmentatie van de totale beleggingsportefeuille voor risico pensioenfondsen naar categorie is per ultimo jaar als volgt:

	2011	2010
Rendementsportefeuille		
Vastgoedbeleggingen	3,42%	3,98%
Aandelen	10,24%	14,24%
Vastrentende waarden	15,07%	17,60%
Liquiditeiten	1,02%	0,21%
Matchingportefeuille		
Vastrentende waarden (LDI)	70,25%	63,97%
	100,00%	100,00%

Segmentatie van de totale beleggingsportefeuille naar regio per ultimo jaar:

Europa (euro)	85,69%	80,79%
Emerging markets	8,55%	11,28%
Wereld (inclusief Europa)	5,76%	7,93%
	100,00%	100,00%

Deze segmentatie geeft de landen aan waar de bedrijven zijn gevestigd waarvan aandelen worden aangehouden. Het zegt niets over de landen waar de resultaten van die bedrijven worden behaald, noch over de valuta die een rol spelen bij het behalen van die resultaten.

De segmentatie van de aandelenportefeuille (exclusief converteerbare obligaties) op basis van sector per ultimo jaar is als volgt:

	World Emerging 2011	High Income Eq 2011	World Emerging 2010	High Income Eq 2010
Finance	22,24%	19,94%	23,03%	19,71%
Industrial	7,03%	13,28%	9,81%	11,16%
Materials	13,87%	3,83%	16,14%	3,57%
Health Care	0,00%	10,25%	0,00%	10,48%
Telecom	0,68%	8,34%	3,28%	6,18%
Consumer discretionary	12,52%	7,57%	12,87%	8,13%
Consumer staples	6,68%	15,00%	2,65%	15,41%
Energy	16,37%	11,05%	16,12%	13,50%
Information technology	20,61%	5,65%	16,10%	5,17%
Utilities	0,00%	5,09%	0,00%	6,69%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Valutarisico (S3)

Valuta vormen een mogelijk risico. Dit risico is aanwezig op het moment dat de verplichtingen in euro's gewaardeerd worden en de beleggingen in andere valuta.

Per 31 december 2011 bedroeg het deel van de beleggingen dat in vreemde valuta werd aangehouden conform de huidige mix 12,1% (31 december 2010: 15,1%) en op basis van de strategische mix 11,8% (31 december 2010: 13,5%). Dit percentage wordt ultimo verslagjaar, evenals voorgaand verslagjaar, niet door valutatermijncontracten afgedekt. Naast dit element speelt natuurlijk ook bij het valutarisico wel degelijk een rol hoe de verhoudingen tussen de verschillende valuta waarin zaken gedaan wordt zijn, en hoe dit de bedrijfsresultaten beïnvloedt. Dat element is echter niet meegerekend in het kwantificeren van dit risico.

De beleggingen in US dollar kunnen per categorie als volgt worden gespecificeerd:

	2011	2010
Aandelen	6.765.417	7.771.615
Vastrentende waarden	--	711
Stand per 31 december	6.765.417	7.772.326

Kredietrisico (S5)

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het Fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het Fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Conform de FTK norm bestaat er voor het Fonds, evenals het voorafgaande boekjaar, in het boekjaar 2011 reden tot het opnemen van een buffer uit hoofde van het kredietrisico.

De verdeling van de beleggingen naar regio is weergegeven in onderstaande tabel:

	2011	2010
Europa	129.542.653	99.382.610
Emerging markets	12.921.227	13.872.052
Wereld (inclusief Europa)	8.713.881	9.753.225
Stand per 31 december	151.177.761	123.007.887

Het volgende overzicht geeft de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille weer:

Credit rating klasse	2011		2010	
		%		%
AAA	80.424.246	62,35	74.912.568	74,62
AA	--	--	6.140.313	6,12
A	2.468.792	1,92	5.423.854	5,40
BBB	6.878.858	5,33	2.820.695	2,81
Lager dan BBB	7.066.852	5,48	9.193.799	9,16
Geen rating	32.147.752	24,92	1.902.699	1,89
Stand per 31 december	128.986.500	100,00	100.393.928	100,00

Verzekeringstechnisch risico (S6)

De technische voorzieningen worden berekend op basis van actuariële veronderstellingen. Het is mogelijk dat deze veronderstellingen afwijken van de realiteit. Het Fonds hanteert voorzichtige grondslagen bij de bepalingen van de voorzieningen.

Het Fonds heeft het overlijdensrisico, middels een verzekering van kapitaal bij overlijden op risicobasis, en de vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid, verzekerd door middel van een arbeidsongeschiktheidsrente, verzekerd bij ASR Levensverzekering N.V.

Vanaf 1 januari 2007 is een nieuwe overeenkomst van kracht met een looptijd van 5 jaar tot en met 31 december 2011. Met de verzekeraar is winstdeling overeengekomen.

De éénjarige risicopremies voor de verzekering van kapitaal bij overlijden worden berekend aan de hand van de overlevingstafel collectief 1993 mannen/vrouwen met een leeftijdsverschuiving van +3 jaar. Het maximaal te verzekeren kapitaal bedraagt € 2.700.000.

De bruto vaste premie voor de vrijstelling van premiebetaling wegens arbeidsongeschiktheid bedraagt € 42 per € 1.000 verzekerde arbeidsongeschiktheidsrente, waarbij de stortingskoopsom in enig jaar als premiegrondslag wordt genomen.

Voor de winstdeling wordt het resultaat gebaseerd op een periode van 5 jaar. Aan het einde van elk boekjaar wordt het technische resultaat vastgesteld en doorgeschoven naar het volgende boekjaar. Als het totale technische resultaat aan het einde van de vijfjarige periode positief is, wordt 50% van de winst aan het Fonds uitgekeerd.

Een eventuele bate uit hoofde van winstdeling wordt in het resultaat verantwoord op het moment van toekenning.

TOELICHTING BIJ DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2011

BATEN

21 Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

	2011	2010
Werkgeversgedeelte	9.948.840	14.843.660
Werknemersgedeelte	2.021.000	1.970.000
Totaal	11.969.840	16.813.660

De in de totale bijdrage van werkgevers en werknemers opgenomen kostendekkende premie bedraagt in 2011 21,6% (inclusief opslag voor kosten; 2010: 18,6%) van de corresponderende loonsom. De opslag voor solvabiliteit in 2011 bedraagt 9,9% (2010: 10,7%) van de verschuldigde premies en koopsommen.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2011	2010
Stortingskoopsommen	6.563.110	5.223.782
Backservicekoopsommen	1.637.491	1.491.525
Premie overlijdensrisico	962.184	740.904
Premie arbeidsongeschiktheidsrisico	335.872	273.435
Opslag voor solvabiliteit	940.367	827.072
Uitvoeringskosten	1.530.816	1.490.877
Subtotaal (= jaarlijkse kostendekkende premie)	11.969.840	10.047.595
Bijdrage aanpassing overlevingstafels	--	7.700.000
Wijziging bijdrage aanpassing overlevingstafels 2009	--	- 1.015.275
Vordering op AVDH inzake bijdrage aanpassing overlevingstafels in het kader van de aanspraken uit hoofde van de:		
collectieve waardeoverdracht	--	55.038
reguliere inkoop	--	26.302
Totaal	11.969.840	16.813.660

22 Premiebijdragen risico deelnemers

	2011	2010
Stortingen / opnames	1.736.711	1.545.438
Kosten	--	2.054
Totaal	1.736.711	1.547.492

Met ingang van het 4^e kwartaal van boekjaar 2010 worden aan- en verkoopkosten van transacties niet meer doorberekend aan de deelnemers.

De specificatie van de premiebijdragen per module is als volgt:

	2011	2010
<i>Beschikbare premie module</i>		
Stortingen / opnames	1.480.889	1.245.441
Kosten	--	1.577
Totaal	1.480.889	1.247.018
<i>Vrijwillige bijspaar module</i>		
Stortingen / opnames	255.822	299.997
Kosten	--	477
Totaal	255.822	300.474

23 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

2011

	Directe beleggings- opbreng- sten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	--	- 756.730	--	- 756.730
Aandelen	456.650	- 1.849.295	--	- 1.392.645
Vastrentende waarden	--	20.596.847	--	20.596.847
Liquide middelen	- 221	--	- 39.910	- 40.131
Totaal	456.429	17.990.822	- 39.910	18.407.341

De negatieve directe beleggingsopbrengsten inzake liquide middelen bestaan met name uit de in 2010 verschuldigde bankintrest.

2010	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	--	548.749	--	548.749
Aandelen	--	2.230.308	--	2.230.308
Vastrentende waarden	--	8.825.065	--	8.825.065
Liquide middelen	- 897	--	- 35.096	- 35.993
Totaal	- 897	11.604.122	- 35.096	11.568.129

24 Beleggingsresultaten risico deelnemers

	2011	2010
Rendement over gespaarde bedragen	13.538	756.296
Switches	- 31	- 60
Directe kosten	--	- 2.054
Totaal	13.507	754.182

De specificatie van de beleggingsresultaten per module is als volgt:

	2011	2010
<i>Beschikbare premie module</i>		
Rendement over gespaarde bedragen	8.066	551.249
Switches	383.978	- 30
Directe kosten	--	- 1.577
Totaal	392.044	549.642
<i>Vrijwillige bijspaar module</i>		
Rendement over gespaarde bedragen	5.472	205.047
Switches	- 384.009	- 30
Directe kosten	--	- 477
Totaal	- 378.537	204.540

Met ingang van het 4^e kwartaal van boekjaar 2010 worden aan- en verkoopkosten van transacties niet meer doorberekend aan de deelnemers.

25 Overige baten

	2011	2010
FVP bijdragen	38.994	2.494
Baten uit herverzekering (uitkeringen)	548.083	377.292
Correctie baten uit herverzekering (uitkeringen) voorgaand boekjaar	--	96
Baten uit herverzekering (ontvangen resultatendeling)	--	--
Andere baten	19	20
Totaal	587.096	379.902

Baten uit herverzekering (ontvangen resultatendeling)

Indien het opgerente saldo van de verzekeringstechnische resultaten aan het eind van een periode van 5 jaar positief is, komt 50% van dit saldo ten gunste van het pensioenfonds. Bij een eventueel negatief saldo na 5 jaar komt het saldo voor rekening van ASR Levensverzekering N.V. Per 1 januari 2007 is een nieuwe winstdelingsperiode van 5 jaar ingegaan.

Het verzekeringstechnische resultaat uit hoofde van herverzekering over het boekjaar 2011 bedraagt € 558.598 (2010: € 689.992).

Als gevolg van de beëindiging van de overeenkomst inzake de herverzekering van overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's per 31 december 2011 is op het cumulatieve technische resultaat een claim inzake het uitlooprisko ad € 2.627.656 in mindering gebracht.

Na afronding van alle werkzaamheden volgt de definitieve afrekening waarin nagekomen mutaties meegenomen worden.

Het opgerente saldo van de huidige winstdelingsperiode van 5 jaar (vanaf 1 januari 2007) bedraagt in totaliteit € 1.141.964 negatief (2010: € 906.339 positief). Voor een specificatie wordt verwezen naar de toelichting bij balanspost 10 Schadereserve arbeidsongeschiktheid op pagina 64.

LASTEN

26 Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

27 Indexering en overige toeslagen

Op het partner- en het wezenpensioen, dat ingaat voor de pensioenrichtdatum, wordt op basis van het bepaalde over toeslagen in het pensioenreglement een onvoorwaardelijke toeslag verleend van 3% van het partnerpensioen dan wel wezenpensioen van het voorafgaande jaar.

Deze toeslag wordt verleend tot de datum van waarop de (gewezen) deelnemer de pensioenrichtdatum zou hebben bereikt en wordt verwerkt in de vaststelling van de premie en de technische voorzieningen. Het Fonds loopt hierdoor geen toeslagrisico.

Behoudens de bovengenoemde toeslag van het partner- en wezenpensioen kent de pensioenovereenkomst geen indexatie. Op basis van de uitvoeringsovereenkomst welke expireert zal er daarom geen indexatie zijn gedurende de looptijd. Eveneens zal er gedurende die periode geen premiekorting van toepassing zijn.

28 Rentetoevoeging technische voorzieningen

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 1,296% (2010: 1,303%), zijnde de eerstejaars rente uit de rentetermijnstructuur ultimo 2010.

29 Onttrekking uit technische voorzieningen voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen van de verslagperiode.

30 Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

31 Wijziging overige actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor de gehele bevolking als voor de populatie van het Fonds.

De vaststelling van de toereikend van de technische voorzieningen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het Fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

De wijziging betreft in het boekjaar 2010 de aanpassing van de overlevingstafels met de meest recente toename in de levensverwachting. Hiervoor heeft per 31 december 2010 een omrekening plaatsgevonden. De voorziening aanpassing overlevingstafels is ten gunste van de omrekening komen te vervallen.

32 Overige mutaties in de technische voorzieningen

	2011	2010
Resultaat op kanssystemen:		
Sterfte	- 268.123	51.659
Arbeidsongeschiktheid	- 210.361	- 65.938
Voorziening uitloopriscio	- 75.740	- 140.237
Overgenomen pensioenverplichtingen (inkomende waardeoverdracht)	- 1.203.128	- 1.686.587
Overgenomen pensioenverplichtingen (collectieve waardeoverdracht)	--	- 494.305
Overgedragen pensioenverplichtingen (uitgaande waardeoverdracht)	306.305	730.550
Overige mutaties	144.125	- 171.915
Totaal	<u>- 1.306.922</u>	<u>- 1.776.773</u>

De post Overige Mutaties in bovenstaande tabel omvat de volgende onderdelen:

Vrijval excassokosten voorziening	28.038	26.707
Overige mutaties / diversen	116.087	- 198.622
Totaal	<u>144.125</u>	<u>- 171.915</u>

33 Mutatie voorziening beschikbare premie module en vrijwillige bijspaar module voor risico deelnemers

	2011	2010
Gespaarde bedragen deelnemers	- 1.736.711	- 1.547.492
Rendement over gespaarde bedragen	- 13.538	- 756.296
Switches	31	60
Directe kosten	--	2.054
Totaal	<u>- 1.750.218</u>	<u>- 2.301.674</u>

Met ingang van het 4^e kwartaal van boekjaar 2010 worden aan- en verkoopkosten van transacties niet meer doorberekend aan de deelnemers.

De specificatie van de mutatie voorziening per module is als volgt:

	2011	2010
<i>Beschikbare premie module</i>		
Gespaarde bedragen deelnemers	- 1.480.889	- 1.247.018
Rendement over gespaarde bedragen	- 8.066	- 551.249
Switches	- 383.978	30
Directe kosten	--	1.577
Totaal	- 1.872.933	- 1.796.660
<i>Vrijwillige bijspaar module</i>		
Gespaarde bedragen deelnemers	- 255.822	- 300.474
Rendement over gespaarde bedragen	- 5.472	- 205.047
Switches	384.009	30
Directe kosten	--	477
Totaal	122.715	- 505.014
Totaal per 31 december	- 1.750.218	- 2.301.674

34 Pensioenuitkeringen

	2011	2010
Ouderdomspensioen	- 1.599.660	- 1.468.339
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen)	- 212.174	- 159.355
Wezenpensioen	- 28.246	- 25.872
Invalideitpensioen	- 29.108	- 63.225
Subtotaal	- 1.869.188	- 1.716.791
Verschil pensioenuitkeringen (onttrekking aan technische voorziening versus betalingen)	- 30.908	21.641
Totaal	- 1.900.096	- 1.695.150

35 Pensioenuitvoeringskosten

	2011	2010
Accountantskosten KPMG	- 26.477	- 25.585
Advieskosten Mercer	- 262.026	- 283.243
Advieskosten Montae	- 628.939	- 559.422
Advieskosten Hewitt/WatsonWyatt	- 15.881	- 16.499
Advieskosten Cardano	- 21.420	- 21.420
Advieskosten Cijfers/Berk	- 3.014	- 2.380
Cursuskosten	- 15.710	- 22.925
Kostenvergoedingen ASR PFS inzake administratie	- 336.425	- 358.808
Kostenvergoedingen ASR Leven inz risicoherverzekering	- 162.432	- 131.767
Kostenvergoedingen BNP Paribas IP inzake vermogensbeheer	- 11.900	- 11.900
Kostenvergoedingen Robeco	- 4.708	- 4.750
Contributie Stichting OPF	- 2.675	- 2.675
Contributie DNB	- 24.416	- 11.552
Contributie AFM	--	- 10.000
Contributie Stichting Pensioenregister	- 1.151	--
Diverse overige kosten	- 25.542	- 39.851
Subtotaal	- 1.542.716	- 1.502.777
Kosten van vermogensbeheer (naar Staat van baten en lasten)	11.900	11.900
Totaal	- 1.530.816	- 1.490.877

De door BNP Paribas Investment Partners in rekening gebrachte kosten voor vermogensbeheer worden in mindering gebracht op de beleggingsopbrengsten van het pensioenfonds en niet verantwoord als pensioenuitvoeringskosten van het pensioenfonds.

De overige aan het pensioenfonds in rekening gebrachte kosten zijn voor rekening van de werkgevers en bedragen in 2011 € 1.530.816 (2010: € 1.490.877). Deze kosten maken onderdeel uit van de kostendeekkende premie.

Voor een nadere toelichting op de pensioenuitvoeringskosten wordt verwezen naar de paragraaf Uitvoeringskosten op pagina 15 van het Verslag van het Bestuur.

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd.

De door KPMG Accountants N.V. in rekening gebrachte kostenvergoedingen hebben geheel betrekking op honoraria voor de wettelijke controle van de jaarrekening en de verslagstaten.

De door ASR Pension Fund Services in rekening gebrachte kostenvergoedingen ad € 336.425 (2010: € 358.808) kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2011	2010
Kostenvergoeding deelnemersadministratie	- 232.001	- 248.258
Kostenvergoeding verslaglegging deelnemersadministratie	- 10.783	- 10.693
Kostenvergoeding uitkeringenadministratie en excasso	- 4.367	- 4.751
Kostenvergoeding financiële administratie	- 26.656	- 24.870
Kostenvergoeding verslaglegging	- 46.073	- 52.586
Kostenvergoeding communicatie	- 6.643	- 5.887
Kostenvergoeding meerwerk	- 9.902	- 11.763
Totaal	- 336.425	- 358.808

De totale pensioenuitvoeringskosten in 2011 ad € 1.530.816 kunnen als volgt per kostensoort worden weergegeven:

	2011	2010
ALM/Continuïteitsanalyse	- 42.302	- 12.370
Beheer Fonds	- 843.515	- 775.330
Belasting	- 208.418	- 208.643
Communicatie	- 61.085	- 56.662
Contributie	- 34.783	- 35.472
Deskundigheid	- 24.210	- 25.893
Governance	- 54.510	- 120.523
Kosten ten behoeve van werkgevers	- 58.504	- 41.914
Overige kosten	- 12.019	- 10.831
Speciale onderwerpen	- 11.129	- 48.910
Vermogensbeheer & risicomanagement	- 177.341	- 151.329
Verzekering	- 3.000	- 3.000
Totaal	- 1.530.816	- 1.490.877

Aantal personeelsleden

Bij het Fonds zijn geen werknemers in dienst. De werkzaamheden worden verricht door werknemers die in dienst zijn van de aangesloten werkgevers. De hieraan verbonden kosten zijn voor rekening van de werkgevers.

Bezoldiging bestuurders

De bestuurders ontvangen voor hun werkzaamheden geen bezoldiging.

36 Saldo overdrachten van rechten

Het resultaat uit overdrachten van rechten is als volgt:

	2011	2010
Inkomende individuele waardeoverdrachten	1.188.353	1.314.541
Inkomende collectieve waardeoverdracht AVDH	- 67.795	538.908
Mutatie vooruitontvangen waardeoverdrachten	- 37.879	--
Uitgaande waardeoverdrachten	- 285.831	- 417.901
Mutatie vooruitbetaalde waardeoverdrachten	--	- 62.297
Mutatie nog te betalen waardeoverdrachten	5.575	- 4.604
Vordering op AVDH uit hoofde van collectieve waardeoverdracht	--	244.639
Saldo overdrachten van rechten (staat van baten en lasten)	802.423	1.613.286
Toevoeging technische voorzieningen (inkomende waardeoverdracht)	- 1.203.128	- 1.686.587
Toevoeging technische voorzieningen (collectieve waardeoverdracht AVDH)	--	- 494.305
Onttrekking technische voorzieningen (uitgaande waardeoverdracht)	306.305	730.550
Resultaat overdrachten van rechten	- 94.400	162.944

Waardeoverdracht betreft de ontvangst van of overdracht aan pensioenfondsen of pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige of nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers, die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. De ontvangen koopsommen worden aangewend voor de inkoop van extra dienstjaren.

In het boekjaar 2011 zijn 68 inkomende waardeoverdrachten (jaar 2010: 111) en 15 uitgaande waardeoverdrachten (jaar 2010: 26) in de verzekeringstechnische administratie verwerkt.

37 Overige lasten

	2011	2010
Premie herverzekering overlijdensrisico	- 962.184	- 740.904
Premie herverzekering arbeidsongeschiktheidsrisico	- 335.872	- 273.435
Intrest rekening-courant herverzekering	- 33.058	- 15.381
Te vorderen dividendbelasting (i.v.m. oninbaarheid)	--	- 62.837
Andere lasten	--	--
Totaal	<u>- 1.331.114</u>	<u>- 1.092.557</u>

38 Belastingen

De activiteiten van het Fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Zwolle, 20 juni 2012

Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland

Het Bestuur

UITVOERINGSOVEREENKOMST

De Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland heeft met de werkgever (Abbott Holdings B.V.), alsmede de eventueel met de werkgever in een groep verbonden ondernemingen, die door de werkgever zijn aangemeld en toegelaten, een uitvoeringsovereenkomst gesloten waarin de wederzijdse verhouding is geregeld. In deze overeenkomst ligt onder andere vast welke premie de werkgever aan het Fonds verschuldigd is. De verschuldigde premie is gelijk aan de kostendekkende premie. In 2011 is een ALM-studie opgestart waarin onder andere ook premiebeleid zal worden getoetst.

Het bestuur van het Fonds stelt jaarlijks het bedrag vast voor de premie die de werkgever aan het Fonds verschuldigd is om het Fonds in staat te stellen aan de pensioenverplichtingen te voldoen.

Vaststelling verschuldigde premie Basis Module en Pensioenreglementen I en III

Bij de vaststelling van de verschuldigde premie voor de Basis Module en Pensioenreglementen I en III wordt uitgegaan van een actuariële premie die de toename van de aanspraken uit hoofde van toekomstige diensttijd en achterliggende diensttijd dekt. De actuariële premie wordt vastgesteld op basis van de grondslagen van het Fonds.

Indien een wijziging plaatsvindt in de grondslagen (met uitzondering van de rentetermijnstructuur) waarmee het fonds de actuariële premie en de technische voorzieningen (TV) vaststelt, wordt deze grondslagwijziging in de verschuldigde premie doorberekend. Na overleg met de werkgever bepaalt het Fonds de termijn waarin de grondslagwijziging in de verschuldigde premie wordt doorberekend. De huidige grondslagen zijn met ingang van 1 januari 2007 van kracht en de hieruit voortvloeiende toename van de TV wordt in 3 jaar opgenomen in de verschuldigde premie.

Vaststelling verschuldigde premie Beschikbare Premie Module

Bij de vaststelling van de verschuldigde premie voor de Beschikbare Premie Module wordt uitgegaan van:

- de totale premies op basis van de beschikbare premiestaffel zoals vermeld in het pensioenreglement;
- de kosten voor rekening van het pensioenfonds zoals vermeld in de overeenkomst met de uitvoerder van de Beschikbare Premie Module;
- de risicopremies aan de herverzekeraar voor nabestaandenpensioen, wezenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

De verschuldigde premie is de som van de drie hiervoor genoemde delen.

Extra premie ingeval van reservetekort of onderdekking

Het Fonds streeft met zijn beleid naar een gezonde financiële situatie waarbij wordt voorkomen dat het Fonds in een situatie van reservetekort of onderdekking komt. Indien het Fonds desondanks met een van beide situaties te maken krijgt, zal het Fonds in overleg met de werkgever een herstelplan conform de Pensioenwet opstellen voor het voldoen van een extra premie.

BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN

	2011	2010
Onttrekking ten laste van c.q.		
toevoeging ten gunste van de Algemene reserve	- 5.500.549	1.278.445
Toevoeging ten gunste van de Risicoreserve	951.000	1.600.798
<hr/>		
Totaal	- 4.549.549	2.879.243

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het bestuur van Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2011 van Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland te Zwolle gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011, het kasstroomoverzicht en de staat van baten en lasten over 2011 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de Stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de Stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de Stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 20 juni 2012

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

H.P. van der Horst RA

ACTUARIËLE VERKLARING

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland te Zwolle is aan Aon Hewitt de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2011.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn “Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen” heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangevane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een toereikende solvabiliteit.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Abbott Nederland is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat enigerlei intentie tot het verlenen van toeslagen ontbreekt, met uitzondering van de onvoorwaardelijke toeslagen die opgenomen zijn in de technische voorzieningen.

Rotterdam, 20 juni 2012

A.G.M. den Hartogh AAG

verbonden aan
Aon Consulting Nederland cv